

Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim

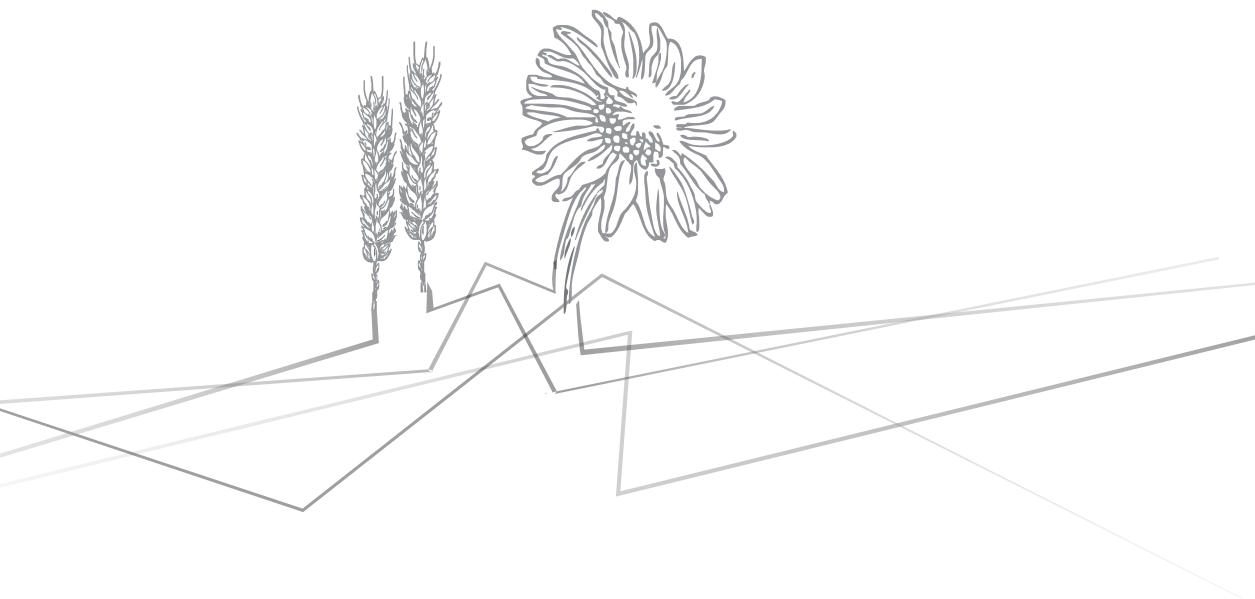
w 2011 r.

Urząd Statystyczny w Szczecinie

Statistical Office in Szczecin

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE
Szczecin 2012

Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim

w 2011 r.

Urząd Statystyczny w Szczecinie

Statistical Office in Szczecin

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

PRZEWODNICZĄCY:	Dominik Rozkrut
REDAKTOR GŁÓWNY:	Renata Wronkowska
CZŁONKOWIE:	Anna Bilka, Agnieszka Brzezińska, Mirosława Gazińska, Aniela Litke, Magdalena Mojsiewicz, Janina Ofiarska, Dagmara Pawlikowska, Małgorzata Radlińska, Bernadeta Wasilewska, Magdalena Wegner, Maria Witek
SEKRETARZ	Ewa Kacperczyk
OPRACOWANIE PUBLIKACJI:	Marzena Kamińska, Mariola Kaszubowska, Iwona Majewska, Krystyna Szostak
PRACE REDAKCYJNE:	Ewa Kacperczyk, Beata Rzymek
SKŁAD KOMPUTEROWY:	Jerzy Karolak

Przedmowa

Publikacja *Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim* jest kolejną edycją opracowania z zakresu statystyki rolnictwa, zawierającego podstawowe informacje o wynikach produkcji rolniczej oraz o warunkach produkcyjno-ekonomicznych.

Przedstawione dane uzyskano na podstawie zbiorczych wyników sprawozdawczości, badań reprezentacyjnych i spisów rolniczych, a także szacunków i ocen rzeczoznawców.

Zakres opracowania obejmuje:

- wyniki produkcyjne rolnictwa w ujęciu wartościowym (rolnicza produkcja globalna, końcowa i towarowa),
- produkcję roślinną (plony i zbiory), pogłowie i produkcję zwierzęcą,
- warunki produkcyjno-ekonomiczne produkcji rolnej, w tym m.in. użytkowanie gruntów, powierzchnię zasiewów, czynniki agrometeorologiczne, ceny gruntów i produktów rolnych oraz ich relacje,
- wartości i ilości skupionych produktów rolnych.

Publikacja składa się z komentarza analitycznego i części tabelarycznej, w których zaprezentowano wyniki produkcyjne rolnictwa w 2011 r. na tle dwóch poprzednich lat, z wyszczególnieniem danych dla gospodarstw indywidualnych. Ponadto w opracowaniu zamieszczono uwagi metodyczne, zawierające opis zakresu badań oraz podstawowe definicje stosowanych pojęć.

Przekazując Państwu niniejszą pozycję, wyrażam nadzieję, że zawarte w niej informacje okażą się pomocne przy ocenie aktualnego stanu rolnictwa w województwie zachodniopomorskim oraz umożliwią obserwację kierunków zachodzących zmian i stopnia osiągniętego rozwoju.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Szczecinie

dr Dominik Rozkrut

Szczecin, czerwiec 2012 r.

Foreword

Agriculture in Zachodniopomorskie Voivodship is a new edition of the publication concerning agricultural statistics which contains basic information on the output of agricultural production as well as production and economic conditions.

Presented data were obtained on the basis of aggregates reporting results, sample surveys, agricultural censuses as well as estimates and surveyors' assessments.

The publication covers the following issues:

- agricultural output (gross, final and market agricultural output),
- crop production (yield and harvest), livestock and animal production,
- production and economic conditions of agricultural production including, inter alia, land use, sown area, agrometeorological conditions, prices of land and agricultural products as well as their relations,
- value and quantity of purchased agricultural products.

The publication consists of an analytic commentary and tables in which results of agricultural production in the year 2011 have been presented. Data have been presented in comparison with the two previous years with specification of data for individual agricultural holdings. Moreover, methodological notes describing the scope of surveys and basic definitions of used terms have been included.

Handing over the following publication, I hope that presented information will be useful in assessing the current condition of agriculture in Zachodniopomorskie Voivodship and will enable monitoring directions of undergoing changes and reached level of development.

Director
of the Statistical Office
in Szczecin

Dominik Rozkrut, Ph.D.

Spis treści

	Strona
Przedmowa	3
Spis treści	5
Objaśnienia znaków umownych	7
Objaśnienia skrótów	7
Uwagi metodyczne	12
Wyniki badań - synteza	18

Tablice	Strona
---------	--------

1 Wartość produkcji rolniczej	
1.1 Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)	44
1.2 Dynamika wartości globalnej oraz końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	45
1.3 Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)	46
2 Użytkowanie gruntów. Powierzchnia zasiewów	
2.1 Użytkowanie gruntów	48
2.2 Powierzchnia gruntów ugorowanych	50
2.3 Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika	51
2.4 Struktura zasiewów według siedziby użytkownika	52
3 Produkcja roślinna	
3.1 Plony głównych ziemioplodów	54
3.2 Zbiory głównych ziemioplodów	56
3.3 Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji głównych ziemioplodów	58
3.4 Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych oraz wapniowych w latach gospodarczych (w przeliczeniu na czysty składnik)	59
3.5 Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	60
3.6 Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	61
3.7 Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	62
4 Produkcja zwierzęca	
4.1 Pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu	63
4.2 Pogłowie bydła według grup wiekowo-użytkowych	64
4.3 Pogłowie trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych	65
4.4 Drób	66
4.5 Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych	67
4.6 Produkcja pasz dodatkowych oraz powierzchnia nawozów zielonych	67

Tablice	Strona
5 Skup ważniejszych produktów rolnych i ich ceny	
5.1 Skup ważniejszych produktów rolnych	68
5.2 Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące).	72
5.3 Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	73
5.4 Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy	74
5.5 Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	77
5.6 Relacje cen wybranych produktów rolnych	79
5.7 Melioracje użytków rolnych	81
5.8 Ciągniki rolnicze	81
5.9 Przeciętne ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym	81
5.10 Średnie miesięczne temperatury i sumy opadów atmosferycznych	82
6 Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2010 r.	
6.1 Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2010 r.	83

Wykresy

Minimalne miesięczne temperatury powietrza na wysokości 5 cm przy gruncie.	19
Średnie miesięczne temperatury powietrza na wysokości 2 m	19
Miesięczne sumy opadów atmosferycznych	19
Struktura użytkowania gruntów w 2011 r.	21
Struktura powierzchni zasiewów w 2011 r.	23
Plony zbóż podstawowych z mieszankami.	25
Udział zbiorów poszczególnych gatunków zbóż w zbiorach zbóż ogółem	27
Plony rzepaku i rzepiku	27
Plony buraków cukrowych	28
Plony ziemniaków	29
Zbiory głównych ziemiopłodów	30
Struktura zbiorów warzyw gruntowych	33
Struktura zbiorów owoców z drzew	34
Struktura zbiorów owoców z krzew i plantacji owocowych.	35
Pogłowie trzody chlewnej.	36
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	36
Pogłowie bydła.	37
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	38
Przeciętne ceny skupu zbóż.	40
Przeciętne ceny skupu żywca wieprzowego i wołowego	41
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2010 r.	42

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol	Opis
–	Zjawisko nie wystąpiło.
0	Zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
0,0	Zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
.	Zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
x	Wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
“w tym”	Oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

Objaśnienia skrótów

Abbreviations

Skrót	Znaczenie	Skrót	Znaczenie
tys.	tysiąc	dok.	dokończenie
mln	milion	pkt	punkt
zł	złoty	szt.	sztuka
kg	kilogram	tabl.	tablica
dt	decytona		
mm	milimetr		
cm	centymetr		
m	metr		
ha	hektar		
km	kilometr		
hl	hektolitr		
°C	stopień Celsjusza		
r.	rok		
cd.	ciąg dalszy		

Contents

	Page
Foreword	4
Contents	8
Symbols	7
Abbreviations	7
Methodological notes	12
Results of surveys - synthesis	18

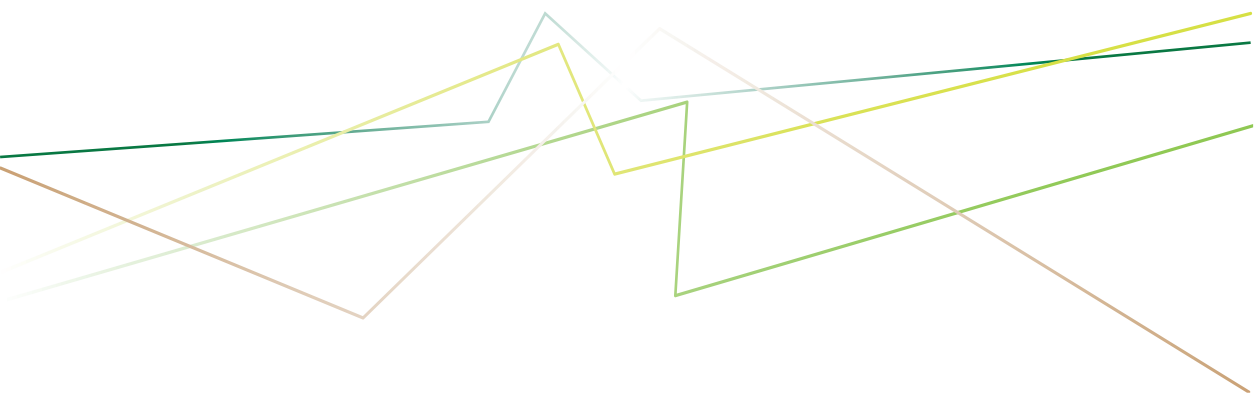
Tables	Page
--------	------

1 Value of agricultural output	
1.1 Gross, final and market agricultural output	44
1.2 Indices of gross, final and market value of agricultural output	45
1.3 Gross and market agricultural output	46
2 Land use. Sown area	
2.1 Land use according to the holder residence	48
2.2 Area of set aside land	50
2.3 Sown area according to the holder residence	51
2.4 Structure of sown area according to the holder residence	52
3 Crop production	
3.1 Yields of main crops	54
3.2 Harvests of main crops	56
3.3 Share of private farms in main crops production	58
3.4 Consumption of mineral, chemical and lime fertilizers in farming years (in terms of pure ingredient)	59
3.5 Area, harvests and yields of ground vegetables	60
3.6 Area, harvests and yields of tree fruits	61
3.7 Area, harvests and yields of fruit bushes and berry fruits	62
4 Animal production	
4.1 Cattle, pig, sheep and poultry stocks	63
4.2 Cattle stocks by category	64
4.3 Pig stocks by category	65
4.4 Poultry	66
4.5 Animals for slaughter	67
4.6 Additional folder production and green manure area	67

Tables	Page
5 Procurement and prices of major agricultural products	
5.1 Procurement of major agricultural products	68
5.2 Procurement value of agricultural products	72
5.3 Average procurement prices of major agricultural products	73
5.4 Average procurement prices of major agricultural products by months	74
5.5 Average prices of major agricultural products received by farmers on marketplaces	77
5.6 Price relations of selected agricultural products	79
5.7 Melioration of agricultural land	81
5.8 Tractors in agriculture.	81
5.9 Average monthly air temperatures and sums of atmospheric precipitation	81
5.10 Average prices of arable land in private turnover	82
6 Major voivodship data against the background of the country in 2010	
6.1 Major voivodship data against the background of the country in 2010	83

Graphs

Minimal monthly air temperature at 5 cm near ground	19
Average monthly air temperature at 2 m.	19
Monthly sums of atmospheric precipitation	19
Structure of land use in 2011	21
Structure of sown area in 2011	23
Yield of basic cereals and mixed cereals	25
Share of harvest of particular cereals in total harvest of cereals.	27
Yield of rape and turnip rape	27
Yield of sweet beets	28
Yield of potatoes	29
Harvest of main crops	30
Structure of harvest of ground vegetables	33
Structure of harvest of tree fruits.	34
Structure of harvest of fruit from fruit bushes and plantations	35
Pigs stock	36
Pigs stock per 100 ha of agricultural land	36
Cattle stock	37
Cattle stock per 100 ha of agricultural land	38
Average purchase prices of cereals	40
Average purchase prices of live pigs and cattle for slaughter	41
Structure of market agricultural production in 2010	42

 Uwagi metodyczne

Uwagi metodyczne

Opracowanie *Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2011 r.* przedstawia dane o powierzchni, plonach i zbiorach upraw rolnych i ogrodnictwa w 2011 r. po uwzględnieniu danych o powierzchni upraw z Powszechnego Spisu Rolnego 2010 r. Do obliczenia wyników wielkości **produkcji roślinnej** wykorzystano:

w zakresie powierzchni zasiewów i upraw:

- Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2010 r.

w zakresie plonów:

- wyniki dorocznej sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i pozostałych,
 - wyniki źródłowych badań reprezentacyjnych plonów i zbiorów przeprowadzonych: na przełomie sierpnia i września 2011 r. w gospodarstwach indywidualnych (w zakresie plonów i zbiorów zbóż), w październiku 2011 r. w gospodarstwach indywidualnych (dla upraw innych niż zboża), w połączeniu z finalnymi ocenami i ekspertyzami rzeczoznawców terenowych i centralnych d/s produkcji rolnej i ogrodnictwa.
1. Dane o produkcji rolniczej opracowano **metodą rodzaju działalności**, co oznacza sumaryczne ujęcie produkcji roślinnej i zwierzęcej niezależnie od tego, do jakiej sekcji gospodarki narodowej (według Polskiej Klasyfikacji Działalności) zaliczane są podmioty gospodarcze, które tę produkcję wytworzyły. Prezentowane dane wynikowe dotyczą gospodarstw indywidualnych oraz osób prawnych i samodzielnie bilansujących się jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, prowadzących działalność gospodarczą zaklasyfikowaną według PKD do sekcji A dz. 01, grupy 01.1 „Uprawy rolne; warzywnictwo; ogrodnictwo”, 01.2 „Chów i hodowla zwierząt” i 01.3 „Uprawy rolne połączone z chowem zwierząt (działalność mieszana)”, a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, prowadzących jako dodatkową działalność rolniczą, tj. posiadających użytki rolne i (lub) zwierzęta gospodarskie w skali spełniającej warunki składania sprawozdań określone w Programie badań statystycznych statystyki publicznej.
 2. **Gospodarstwo rolne** – oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.
 3. **Gospodarstwo rolne osoby fizycznej** (gospodarstwo indywidualne) to gospodarstwo o powierzchni użytków rolnych od 0,1 ha, będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej oraz gospodarstwo rolne osoby posiadającej użytki rolne o powierzchni mniejszej niż 0,1 ha lub nieposiadającej użytków rolnych, która ma co najmniej: 1 sztukę bydła lub (i) 5 sztuk trzody chlewnej albo 1 lochę lub (i) 3 sztuki owiec lub (i) 3 sztuki kóz lub (i) 1 konia lub (i) 30 sztuk drobiu lub (i) 1 strusia lub (i) 5 sztuk samich królików lub (i) 5 sztuk samic pozostałych zwierząt futerkowych lub (i) 3 sztuki pozostałych zwierząt utrzymywanych na rzeź lub (i) 1 pień pszczeleli.
 4. **Gospodarstwo rolne osoby prawnej** lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności do sekcji A, dział 01, grupy: 01.1 – uprawy rolne inne niż wieloletnie, 01.2 – uprawy roślin wieloletnich, 01.3 – rozmnażanie roślin, 01.4 – chów i hodowla zwierząt, 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana), 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagają-

ca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych przekracza 1 ha lub jednostka prowadzi chów zwierząt gospodarskich.

5. Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.
6. **Powierzchnia gruntów ogółem** oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.
7. **Użytki rolne ogółem** to powierzchnia:
 - **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami, spełniające wymogi Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie minimalnych norm z dnia 12 marca 2007 r. z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2010 r., nr 39, poz. 211), na którą składają się: łąki trwałe, pastwiska trwałe, uprawy trwałe w tym sady (plantacje drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółki), ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację), zasiewy, grunty ugorowane,
 - **użytków rolnych pozostałych** (użytki rolne nie użytkowane i nie utrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 30 czerwca 2010 r.).
8. Powierzchnia **łąk trwałych** to grunty pokryte trwale trawami (5 lub więcej lat), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.
9. Powierzchnia **pastwisk trwałych** to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).
10. Powierzchnia **upraw trwałych** to łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.
11. Powierzchnia **sadów** to plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

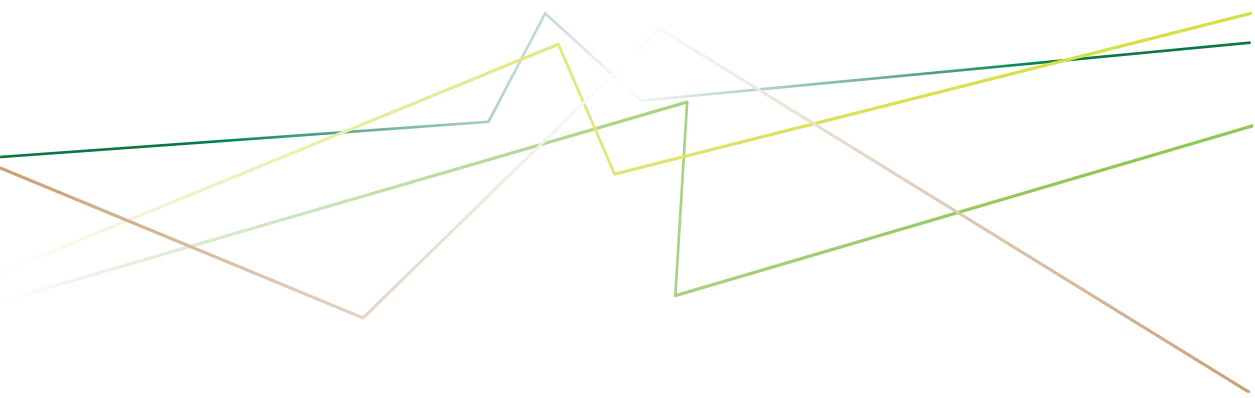
12. Powierzchnia **ogrodów przydomowych** to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie należy zaliczać powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.
13. Powierzchnia **gruntów ugorowanych** to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych. Do gruntów ugorowanych należy zaliczyć także grunty przygotowane pod tegoroczne zasiewy (np. warzyw), ale do 30 czerwca 2010 r. nieobsiane lub nieobsadzone, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).
14. **Powierzchnia zasiewów** to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, upraw wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami itp. Nie zalicza się tu powierzchni plantacji drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów.
15. **Powierzchnia lasów i gruntów leśnych** to powierzchnia pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych.
16. **Powierzchnia pozostałych gruntów** to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierżawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośniętą wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe, itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nie użytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania.
17. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje:
 - **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
 - **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.
18. **Końcowa produkcja rolnicza** stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały użyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

19. **Towarowa produkcja rolnicza** stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.
20. **Wielkość produkcji roślinnej** obliczono na podstawie:
 - wyników czerwcowych badań reprezentacyjnych w zakresie powierzchni zasiewów,
 - wyników reprezentacyjnych badań plonów i zbiorów oraz ocen i ekspertyz rzeczoznawców GUS,
 - sprawozdań statystycznych (badanie pełne) z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek z udziałem mienia sektora publicznego i prywatnego.
21. Pod pojęciem **plon** rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) danego **ziemiopłodu** zebranego z jednostki powierzchni (ha). W szacunkach plonów obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych, jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględniane są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie (ujęte w badaniach), z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).
22. **Zboża**, jeżeli nie zaznaczono inaczej, to:
 - zboża podstawowe: pszenica (również orkisz), żyto, jęczmień, owies i pszenżyto,
 - mieszanki zbożowe na ziarno,
 - gryka, proso, kukurydza na ziarno i pozostałe np. sorgo.
23. **Strączkowe na nasiona** to rośliny:
 - konsumpcyjne (groch, fasola, bób, soczewica, cieciora oraz soja z przeznaczeniem na konsumpcję),
 - pastewne (groch pastewny-peluszka, wyka, bobik, łubin i mieszanki strączkowe oraz zbożowo-strączkowe).
24. Do **upraw przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak i rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tytoń, chmiel, cykorja).
25. **Uprawy pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne oraz kukurydzę na paszę.
26. **Uprawy pozostałe** to: warzywa, truskawki, wysadki roślin okopowych, łubin gorzki, rośliny ozdobne oraz powierzchnie szklarni, tuneli foliowych i upraw na nawozy zielone, a także zioła lecznicze, wiklina i inne przemysłowe.
27. Dane o **pogłowie zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej** opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych oraz szacunków oraz część danych ujęto z wyników PSR 2010.
28. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** dotyczą skupu zwierząt rzeźnych (pomniejszonego o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaży targowiskowej zwierząt rzeźnych oraz uboju z przeznaczeniem na spożycie naturalne. Produkcję żywca rzeźnego podaje się:
 - a. w tys. sztuk (liczba zwierząt rzeźnych);
 - b. w tys. ton:
 - „w wadze żywej”, tj. według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem,
 - „w wadze poubojowej ciepłej” (wbc), tj. w przeliczeniu na mięso (masę mięsno-kostną) łącznie z tłuszczami i – jeżeli tak zaznaczono – z podrobami, za pomocą współczynników określających poubojową wydajność poszczególnych gatunków zwierząt.

29. Informacje o **skupie produktów rolnych** dotyczą ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów. Dane o skupie:
- **zbóż**, jeżeli nie zaznaczono inaczej, dotyczą ziarna zbóż konsumpcyjnych, paszowych i siewnych z wyodrębnieniem zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi), obejmujących pszenicę, żyto, jęczmień i owies (łącznie z mieszankami zbożowymi) oraz pszenżyto,
 - **ziemiaków** – dotyczą, poza dostawami do punktów skupu, również dostaw do gorzelnii, płatkarni i suszarni,
 - **żywcza rzeźnego** (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) – dotyczą tylko zwierząt rzeźnych (łącznie z żywcem skupowanym na eksport), bez skupu zwierząt hodowlanych,
 - **trzody chlewnej** – nie obejmują prosiąt i warchlaków.
30. Dane o skupie produktów rolnych:
- za okresy miesięczne dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej,
 - za okresy półroczne uwzględniają korekty wynikające ze sprawozdawczości półrocznej, obejmującej również skup o wartości co najmniej 10 tys. zł realizowany przez osoby fizyczne.

Wskaźniki dynamiki skupu liczone są w zakresie porównywalnym: dla miesięcy – na bazie danych meldunkowych, w ujęciu półrocznym – po uwzględnieniu korekt wynikających ze sprawozdawczości półrocznej.

31. **Ceny skupu** są cenami przeciętnymi, obliczonymi jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów rolnych, skupionych w danym okresie przez podmioty gospodarcze, prowadzące skup bezpośrednio od producentów. Prezentowane ceny skupu produktów rolnych pochodzą z badania miesięcznego (meldunek o skupie produktów rolnych realizowany przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej) i półrocznego (sprawozdawczość uwzględniająca korekty danych meldunkowych oraz skup o wartości co najmniej 10 tys. zł realizowany przez osoby fizyczne). Wskaźniki cen skupu obliczono w zakresie porównywalnym.
32. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są notowania cen wybranych produktów prowadzone przez sieć stałych ankietatorów GUS na 450 targowiskach rolnych na terenie całego kraju. Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa; przeciętne ceny kwartalne, półroczne i roczne – jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.
33. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
34. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

 Wyniki badań - synteza

I. Charakterystyka czynników produkcji

1. Przebieg warunków agrometeorologicznych w sezonie wegetacyjnym 2010/2011

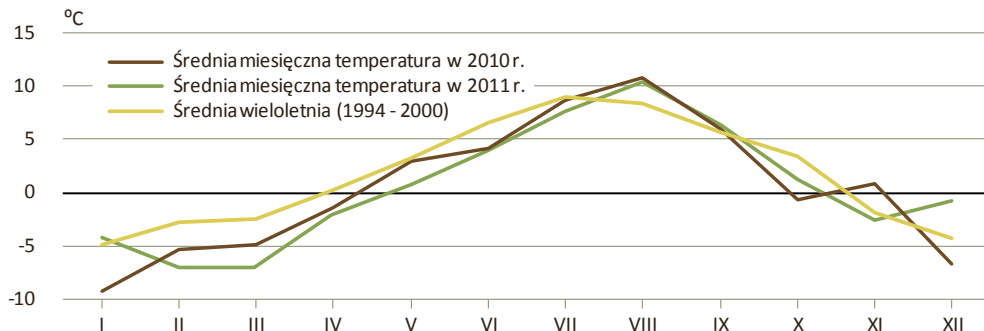
Warunki termiczno-wilgotnościowe w okresie późnego lata i wczesnej jesieni 2010 r., a więc w okresie siewów upraw ozimych, były niezbyt korzystne. Dużym problemem było wykonanie podorywek po zbiorach, orek i przygotowanie pól do siewu rzepaku ozimego. Przy deszczowej aurze trudno było zachować terminy agrotechniczne. We wrześniu pogoda nadal nie sprzyjała wielu pracom polowym, dlatego znaczną część rzepaku ozimego wysiano po optymalnym dla województwa zachodniopomorskiego terminie (25 VIII) lub w ogóle zrezygnowano z jego wysiewu. Na plantacjach, na których nastąpiły wschody rzepaku stosunkowo niska temperatura zahamowała jego wzrost i rozwój. Warunki agrometeorologiczne w październiku nadal nie sprzyjały większości prac polowych. Opóźnione mokre żniwa wpłynęły na kolejne opóźnienia w pracach uprawowych oraz w samych siewach. W związku z tym siewy pozostałych ozimin zostały w znacznej części wykonane po optymalnych terminach agrotechnicznych, a warunki pogodowe na ogół nie sprzyjały dobrym wschodom i początkowemu rozwojowi roślin. Nastęstwem tego była stosunkowo słabsza kondycja wielu plantacji ozimin, a szczególnie rzepaku ozimego, który najbardziej reaguje na takie warunki. Występujące pod koniec listopada i w grudniu ochłodzenie przyczyniło się do zahamowania procesów życiowych i wejścia roślin w stan zimowego spoczynku. W grudniu i styczniu przebieg pogody nie powodował już większych zagrożeń dla upraw ozimych.

Po krótkotrwałym ociepleniu w lutym i wznowieniu wegetacji roślin ozimych nastąpił okres znacznych spadków temperatury przy braku okrywy śnieżnej, która mogłaby zabezpieczyć oziminy przed wymarzeniem. Najniższą temperaturę przygrunтовую odnotowano 26 II i wynosiła ona $-22,5^{\circ}\text{C}$. W marcu zanotowano duże wahania dobowe temperatur; wystąpiło zjawisko wysmalania, a także erozji wietrznej. Sytuacja na wielu plantacjach rzepaku stała się bardzo trudna. Rolnicy stanęli przed trudnym wyborem – likwidacji plantacji lub pozostawienia na polu, spodziewając się niższych plonów. Warunki agrometeorologiczne w kwietniu powodowały opóźnienie wegetacji oraz wiosennych siewów. Z powodu niskich temperatur utrudnione było pobieranie przez rośliny składników pokarmowych, wzrost roślin następował powoli. Stan plantacji ozimych był słaby. Więcej niż w latach poprzednich dokonano zorań, przede wszystkim rzepaku.

Na początku maja zanotowano znaczne ochłodzenie, niskie temperatury spowolniły wegetację roślin. Temperatura przygrunтовая była również niska i wynosiła od $-9,5^{\circ}\text{C}$ do $-7,0^{\circ}\text{C}$. Ujemne temperatury utrzymywały się prawie do końca pierwszej dekady maja, co spowodowało wymarzenie liści i kwiatów wielu roślin oraz zahamowanie wzrostu. Po tym okresie nastąpiło ocieplenie, ale znaczna część wcześniejszych strat była już nieodwracalna. Stan sadów i rzepaków nie poprawił się.

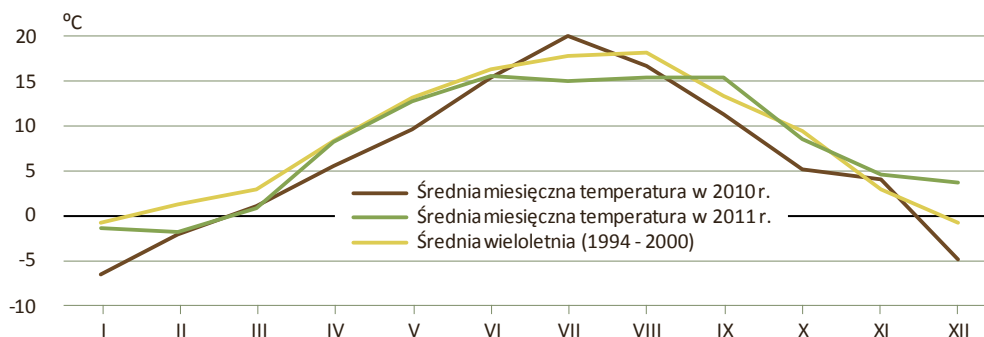
W lipcu obfite opady deszczu utrudniały zbiory rzepaku i jęczmienia ozimego, jednak korzystnie wpłynęły na stan upraw pastewnych, użytków zielonych, kukurydzy i roślin okopowych. Nadmierne opady deszczu uniemożliwiały rozpoczęcie żniw ze względu na bardzo wysoką wilgotność ziarna.

Wykr. 1. **Minimalne miesięczne temperatury powietrza na wysokości 5 cm przy gruncie**

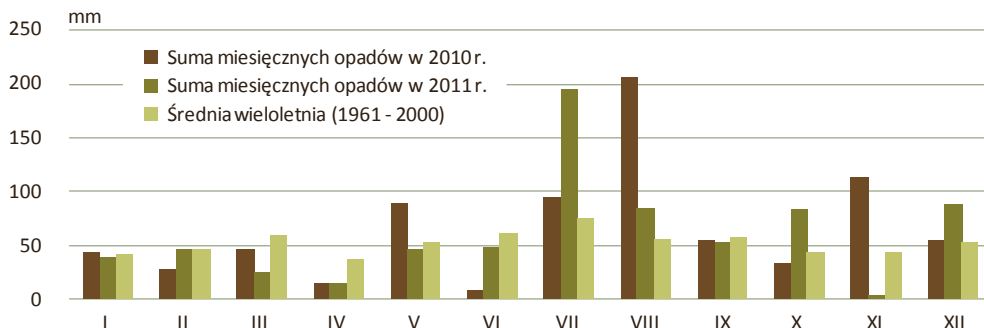
Źródło: Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach (Punkt Obserwacji Meteorologicznych)

Wykr. 2. **Średnie miesięczne temperatury powietrza na wysokości 2 m**

Źródło: Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach (Punkt Obserwacji Meteorologicznych)

Wykr. 3. **Miesięczne sumy opadów atmosferycznych**

Źródło: Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach (Punkt Obserwacji Meteorologicznych)

Sierpień był również miesiącem z dużą ilością opadów deszczu, żniwa przebiegały więc w trudnych warunkach. W oczekiwaniu na możliwość wjazdu kombajnem na pole dochodziło do porostu ziarna, zwłaszcza pszenżyta. Po dość wilgotnych miesiącach letnich, wrzesień był stosunkowo suchy i pogodny; warunki agrometeorologiczne sprzyjały wszelkim pracom polowym; rolnicy przystąpili do siewów ozimin, wykonywali podorywki, orki oraz stosowali nawożenie. Prawie w całości zostały wykopane ziemniaki, chociaż wilgotne lato sprzyjało rozwojowi chorób grzybowych na liściach, a na niektórych plantacjach zaraza ziemniaka mogła porazić także bulwy. Rok 2011 był korzystny dla uprawy buraka cukrowego. Pogodny wrzesień umożliwił też zbiór III pokosu traw. Warunki agrometeorologiczne w październiku, podobnie jak we wrześniu sprzyjały wszystkim pracom polowym, w tym zbiorom okopowych i końcówce siewów ozimin. Wschody i rozwój ozimin był na zadawalającym poziomie, można jednak było zaobserwować plantacje z nadmiernie wyrosniętym rzepakiem ozimym, co stanowi zagrożenie przy zbyt szybkim obniżeniu temperatury bez okresu przejściowego umożliwiającego zahartowanie się roślin. W tym miesiącu przystąpiono również do zbioru kukurydzy na ziarno. Listopad był stosunkowo ciepły, jak na tę porę roku, ze znikomą ilością opadów deszczu. Taka aura sprzyjała dalszym zbiorom buraków cukrowych i innych roślin okopowych, jednak wpłynęła na spowolnienie wegetacji ozimin, szczególnie na glebach lżejszych.

2. Zaopatrzenie rolnictwa w środki produkcji

Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych (NPK) pod zbiory w 2011 r. wyniosło 109,8 tys. ton i w porównaniu do roku poprzedniego było niższe o 7,6 tys. ton (o 6,5%). W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych nawozów mineralnych zużyto 124,9 kg NPK (rok wcześniej – 123,0 kg), a w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze 135,5 kg (o 1,1 kg więcej niż pod zbiory w 2010 r.).

Przy średnim krajowym poziomie zużycia nawozów NPK wynoszącym 126,4 kg na 1 ha użytków rolnych i 132,2 kg na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze, nawożenie w województwie zachodniopomorskim było niższe o 1,5 kg na 1 ha użytków rolnych, ale o 3,3 kg wyższe na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej.

W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wzrost poziomu nawożenia wystąpił w grupie nawozów azotowych (o 7,8%), natomiast poziom nawożenia nawozami fosforowymi i potasowymi uległ zmniejszeniu odpowiednio o 6,6% i 7,8%.

Istotnym elementem warunkującym wykorzystanie nawożenia mineralnego i poziom produktywności gleb jest wapnowanie. W roku gospodarczym 2010/2011 zużyto 51,2 tys. ton nawozów wapniowych (łącznie z wapniowo-magnezowymi). W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużycie wyniosło 58,2 kg CaO i było niższe niż w 2010 r. o 11,7%, ale o 58,2% wyższe od zanotowanego w kraju (36,8 kg).

Stosunek N:P:K w dawce nawozowej w roku gospodarczym 2010/2011 kształtował się według proporcji 1 : 0,3 : 0,3, co oznacza, że w przeliczeniu na czysty składnik - azot (N) stanowił 62,2%, fosfor (P_2O_5) – 16,9%, a potas (K_2O) – 20,9%.

II. Produkcja roślinna

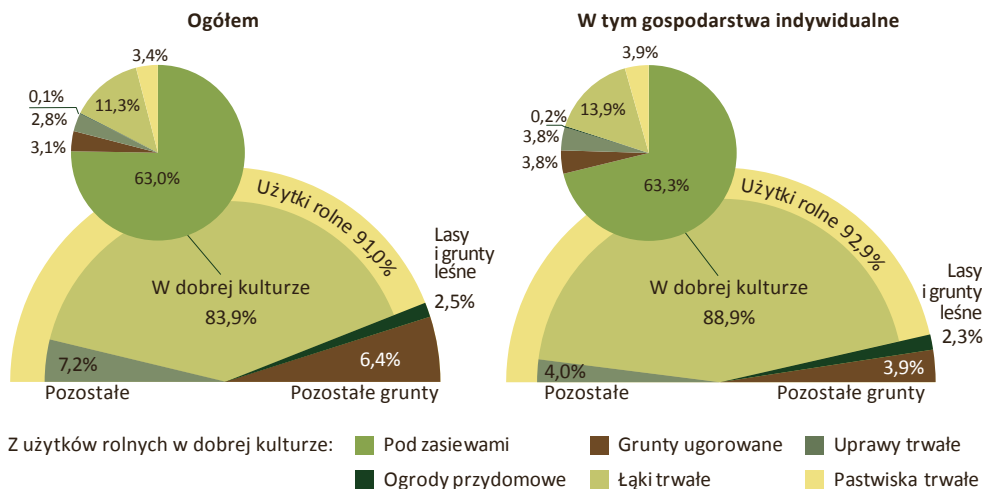
1. Użytkowanie gruntów

Powierzchnia gospodarstw rolnych w województwie zachodniopomorskim w 2011 r. według siedziby użytkownika wynosiła 966,1 tys. ha, z tego użytki rolne zajmowały 879,4 tys. ha, co stanowiło 91,0% powierzchni ogólnej gospodarstw.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych w gospodarstwach rolnych wynosiła 24,6 tys. ha, tj. 2,5% powierzchni ogólnej. Powierzchnia gruntów pozostałych w gospodarstwach rolnych wynosiła 62,2 tys. ha, tj. 6,4% ogólnej powierzchni gruntów znajdujących się w użytkowaniu gospodarstw rolnych.

Użytki rolne w dobrej kulturze zajmowały 810,2 tys. ha i stanowiły 92,1% ogólnej powierzchni użytków rolnych (83,9% powierzchni ogólnej gospodarstw). Powierzchnia zasiewów wynosiła 608,7 tys. ha (69,2% ogólnej powierzchni użytków rolnych), łąk trwałych – 109,5 tys. ha (12,5%), a pastwisk trwałych – 33,1 tys. ha (3,8%). Powierzchnia gruntów ugorowanych (30,3 tys. ha) stanowiła 3,4% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Udział powierzchni upraw trwałych (27,3 tys. ha) wyniósł 3,1%, w tym sadow (24,4 tys. ha) – 2,8%, a ogrodów przydomowych (1,3 tys. ha) – 0,1%.

Wykr. 4. **Struktura użytkowania gruntów w 2011 r.**
Stan w czerwcu

Powierzchnia indywidualnych gospodarstw rolnych wynosiła 680,9 tys. ha, w tym użytki rolne stanowiły 92,9%. Powierzchnia pozostałych gruntów wynosiła 32,9 tys. ha, a lasów i gruntów leśnych – 15,8 tys. ha (odpowiednio 4,8% i 2,3% powierzchni ogólnej gospodarstw indywidualnych). W powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych – użytki rolne w dobrej kulturze zajmowały 605,4 tys. ha i stanowiły 95,8% ogólnej powierzchni użytków

rolnych gospodarstw indywidualnych. Powierzchnia zasiewów wynosiła 430,8 tys. ha, a jej udział w ogólnej powierzchni użytków rolnych stanowił 68,1%. Udział powierzchni upraw trwałych (26,1 tys. ha) wynosił 4,1%, w tym powierzchnia sadów (23,3 tys. ha) stanowiła 3,7% ogólnej powierzchni użytków rolnych, natomiast powierzchnia ogrodów przydomowych – 1,2 tys. ha (0,2%). Grunty ugorowane w gospodarstwach indywidualnych zajmowały powierzchnię 25,9 tys. ha, tj. 6,0% powierzchni gruntów pod zasiewami.

Tabl. 1. **Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków**^a
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne
	w ha	
OGÓŁEM 2009	952326	679214
2010 ^b	955312	632221
2011	879351	632215
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej	810163	605431
Pod zasiewami	608745	430768
Grunty ugorowane	30259	25916
Uprawy trwałe	27315	26138
w tym sady	24435	23327
Ogrody przydomowe	1268	1199
Łąki trwałe	109486	94713
Pastwiska trwałe	33091	26697
Użytki rolne pozostałe	69188	26784

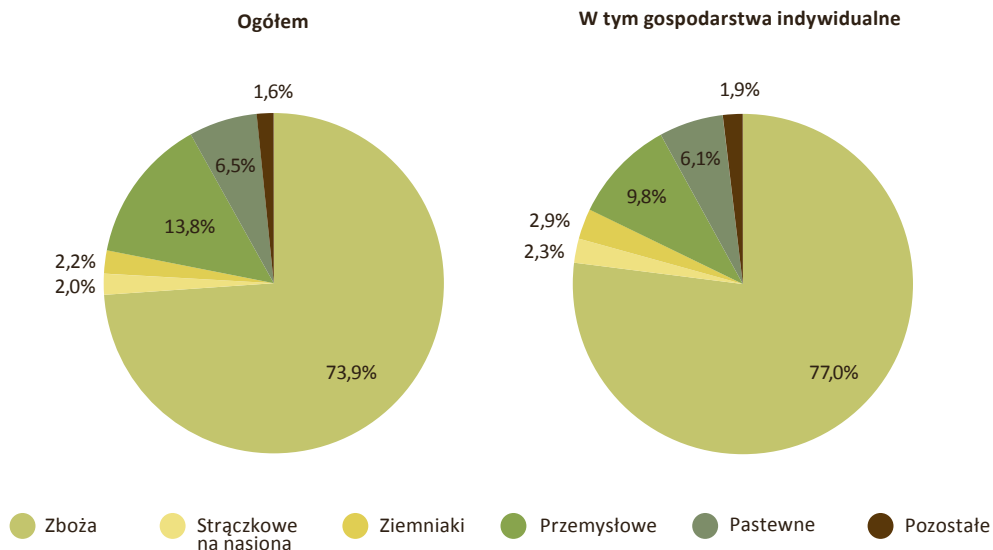
^a Według siedziby użytkownika. ^b Dane z Powszechnego Spisu Rolnego 2010 r.

W 2011 r. zanotowano wzrost średnich cen gruntów ornych w obrocie prywatnym. Średnia cena kupna-sprzedaży wyniosła 15704 zł za 1 ha i była wyższa o 18,1% w porównaniu do roku poprzedniego. *Przeciętna cena kupna-sprzedaży gruntów ornych w kraju wyniosła 20646 zł za 1 ha (o 13,4% więcej niż przed rokiem)*. Średnia cena kupna-sprzedaży łąk w województwie zachodniopomorskim wyniosła 10431 zł za 1 ha i była wyższa w porównaniu do poprzedniego roku o 14,9% (*w kraju – 14470 zł, wobec 13294 zł w 2010 r.*).

2. Powierzchnia zasiewów

Ogólna powierzchnia zasiewów w 2011 r. wyniosła 608,7 tys. ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o 53,3 tys. ha (o 8,0%). W użytkowaniu gospodarstw indywidualnych powierzchnia zasiewów utrzymała się na takim samym poziomie jak w roku poprzednim i wyniosła 430,8 tys. ha.

Wykr. 5. Struktura powierzchni zasiewów w 2011 r.

W strukturze zasiewów dominowały zboża zajmując 73,9% ogólnej powierzchni zasiewów (przed rokiem 64,3%), rośliny przemysłowe zajmowały 13,8%, a uprawy pastewne – 6,5%. W 2011 r. powierzchnia zasiewów zbóż ogółem wyniosła 450,0 tys. ha (o 24,1 tys. ha więcej niż przed rokiem), w tym zbóż podstawowych z mieszankami – 434,3 tys. ha (o 24,9 tys. ha więcej).

W grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi powierzchnia **zbóż ozimych** wyniosła 268,2 tys. ha i była mniejsza niż w roku poprzednim o 15,5 tys. ha (o 5,5%), a powierzchnia zasiewów **zbóż jarych** wyniosła 166,1 tys. ha i była większa o 40,4 tys. ha (o 32,2%).

Wzrosła powierzchnia zbóż intensywnych; areal ich uprawy wyniósł 311,6 tys. ha i był większy o 26,1 tys. ha (o 9,1%) w stosunku do roku ubiegłego. Zmniejszyła się powierzchnia uprawy pszenżyta (o 2,0 tys. ha, tj. o 3,4%), natomiast wzrosła powierzchnia uprawy pszenicy (o 14,1 tys. ha, tj. o 8,4%) i jęczmienia (o 14,0 tys. ha, tj. 23,1%).

Powierzchnia uprawy **zbóż ekstensywnych** (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) w porównaniu do zasiewów ubiegłorocznych zmniejszyła się do 122,7 tys. ha (o 0,9%), co było efektem niewielkiego spadku powierzchni upraw żyta (o 1,1 tys. ha), natomiast powierzchnia uprawy mieszanek zbożowych (14,4 tys. ha) i owsa (39,9 tys. ha) utrzymała się na zbliżonym poziomie do roku poprzedniego.

W 2011 r. odnotowano w skali roku spadek powierzchni uprawy gryki (o 0,9 tys. ha, tj. o 9,0%), natomiast powierzchnia uprawy kukurydzy na ziarno wzrosła (o 0,3 tys. ha, tj. o 6,4%).

Tabl. 2. Powierzchnia zasiewów zbóż

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009		2010		2011		2010=100
	w ha	w odsetkach	w ha	w odsetkach	w ha	w odsetkach	
OGÓŁEM	509195	100,0	425856	100,0	449963	100	105,7
Pszenica:	181528	35,7	166939	39,2	180989	40,2	108,4
ozima	141460	27,8	147424	34,7	139003	30,9	94,3
jara	40068	7,9	19514	4,6	41986	9,3	215,2
Żyto	95947	18,8	69484	16,3	68369	15,2	98,4
Jęczmień:	85290	16,8	60547	14,2	74562	16,6	123,1
ozimy	24299	4,8	22036	5,2	17692	3,9	80,3
jary	60991	12,0	38511	9,0	56870	12,6	147,7
Owies	46920	9,2	39537	9,3	39860	8,9	100,8
Pszennyto:	57663	11,3	58090	13,6	56098	12,5	96,6
ozime	44200	8,7	42928	10,1	42181	9,4	98,3
jare	13463	2,6	15162	3,6	13918	3,1	91,8
Mieszanki zbożowe:	25574	5,0	14817	3,5	14434	3,2	97,4
ozime	1335	0,3	1879	0,4	1002	0,2	53,3
jare	24239	4,8	12938	3,0	13432	3,0	103,8
Gryka	8290	1,6	10263	2,4	9344	2,1	91,0
Kukurydza na ziarno	6767	1,3	4768	1,1	5073	1,1	106,4
Proso	5	0,0	486	0,1	934	0,2	192,2
Pozostałe zbożowe	1210	0,2	924	0,2	300	0,1	32,5

W 2011 r. powierzchnia uprawy ziemniaków w województwie zachodniopomorskim wyniosła 13,6 tys. ha (łącznie z powierzchnią działek członków gospodarstw spółdzielczych i pracowników gospodarstw państwowych) i zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku o 1,8 tys. ha (o 11,7%). W powierzchni zasiewów ogółem areal uprawy ziemniaków stanowił 2,2% i zmniejszył się w porównaniu do 2010 r. o 0,1 pkt proc.

Rośliny zaliczane do grupy przemysłowych w 2011 r. uprawiano na powierzchni 83,9 tys. ha (13,8% ogólnej powierzchni zasiewów), tj. o 47,1 tys. ha (o 35,9%) mniejszej niż w roku poprzednim. Zmniejszył się również areal uprawy rzepaku i rzepiku ogółem (o 46,6 tys. ha, tj. o 40,0%) oraz buraków cukrowych (o 0,3 tys. ha, tj. o 2,9%).

Powierzchnia zasiewów roślin pastewnych (łącznie z kukurydzą na zielonkę oraz mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno) wyniosła 39,5 tys. ha, co stanowiło 6,5% ogólnej powierzchni zasiewów, natomiast roślin zaliczanych do grupy pozostałe uprawy – 9,6 tys. ha, (1,6% ogólnej powierzchni zasiewów).

3. Produkcja głównych upraw rolnych

Zboża

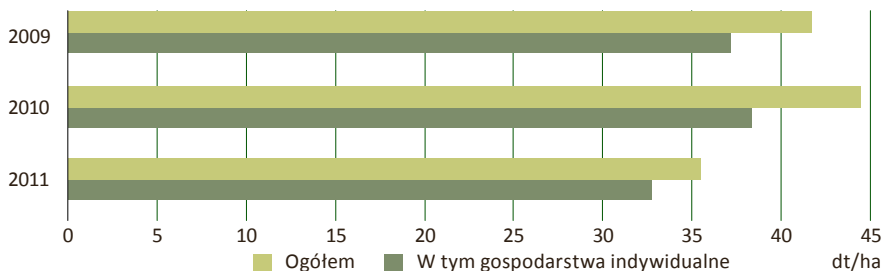
W 2011 r. produkcja ziarna zbóż ogółem wyniosła 1589,3 tys. ton i była o 14,6% niższa niż przed rokiem, w tym zbóż ozimych – 1046,7 tys. ton (o 24,2% mniej niż przed rokiem), a zbóż jarych – 495,6 tys. ton (o 13,0% więcej niż w roku poprzednim). Udział zbiorów zbóż intensywnych i ekstensywnych w ogólnej produkcji ziarna zbóż utrzymał się na poziomie z roku poprzedniego i wyniósł odpowiednio 77,2% i 22,8%.

Pod względem produkcji zbóż ogółem województwo zachodniopomorskie zajmowało 9. lokatę w kraju po: wielkopolskim, lubelskim, mazowieckim, dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, łódzkim, opolskim i warmińsko-mazurskim.

Plony zbóż ogółem wyniosły 35,3 dt/ha i były o 8,4 dt/ha (o 19,2%) niższe od uzyskanych w 2010 r. Większość gatunków zbóż plonowało gorzej niż przed rokiem, a największy spadek odnotowano w przypadku jęczmienia ozimego (o 30,1%), pszenicy ozimej (o 21,0%), prosa (o 53,7%), pszenżyta ozimego (o 18,6%). Wyższe plony uzyskano w uprawie kukurydzy na ziarno (o 34,5%).

W 2011 r. w województwie zachodniopomorskim, pomimo zwiększenia powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, przy równocześnie niższej wydajności z jednostki powierzchni uzyskano produkcję o 15,3% mniejszą niż przed rokiem, tj. 1542,4 tys. ton.

Wykr. 6. Plony zbóż podstawowych z mieszankami

Na spadek plonów zbóż ozimych wpływ miały przede wszystkim:

- utrudnione i opóźnione siewy ozimin, spowodowane intensywnymi opadami deszczu,
- niedostateczne rozkrzewienie oraz słaba kondycja ozimin przed ich wejściem w stan zimowego spoczynku,
- uszkodzenie roślin w wyniku niekorzystnych warunków atmosferycznych w lutym, po wzroście temperatury powietrza powodującym zanikanie okrywy śnieżnej i rozmrażanie gleby; długotrwały okres znacznych spadków temperatury przy gruncie,
- niekorzystne warunki atmosferyczne w maju i utrzymywanie się ujemnych temperatur do końca I dekady miesiąca, powodujące przede wszystkim zahamowanie wzrostu i uszkodzenia roślin,

- ulewne, lokalne deszcze połączone z silnym wiatrem sprzyjające wyleganiu,
- nadmierne opady w lipcu i w sierpniu powodujące opóźnienie rozpoczęcia żniw,
- porastanie ziarna zbóż w kłosach oraz osypywanie się nasion podczas zbioru.

W 2011 r. plony zbóż ozimych ogółem wyniosły 39,0 dt/ha, a zbóż jarych ogółem 29,8 dt/ha. W skali roku odnotowano spadek plonów zarówno zbóż ozimych ogółem – o 9,7 dt/ha (o 19,9%), jak i zbóż jarych ogółem – o 5,1 dt/ha (o 14,6%).

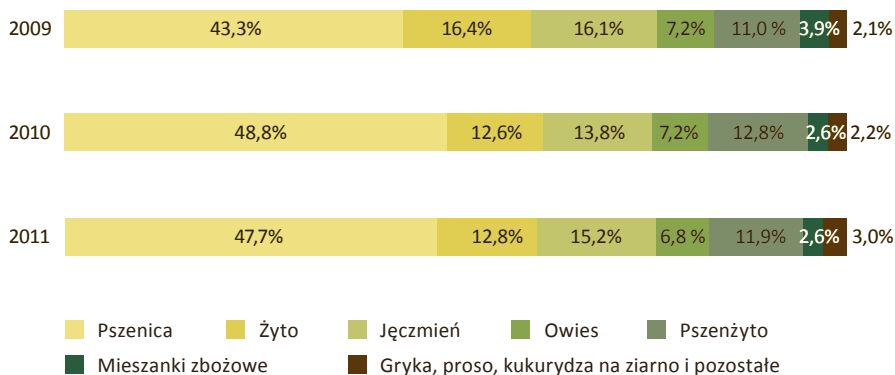
Plonowanie zbóż intensywnych ogółem w 2011 r. wyniosło 38,2 dt/ha i było niższe niż w 2010 r. o 11,0 dt/ha (o 22,4%), a zbóż ekstensywnych ogółem – 28,7 dt/ha, tj. niższe o 4,9 dt/ha (o 14,6%).

Plony zbóż podstawowych wraz z mieszankami zbożowymi w województwie zachodniopomorskim wyniosły 35,5 dt/ha, co lokowało województwo na 6. miejscu w kraju po: opolskim (50,8 dt/ha), dolnośląskim (42,9 dt/ha), kujawsko-pomorskim (35,7 dt/ha), śląskim (35,6 dt/ha), pomorskim (35,5 dt/ha).

Tabl. 3. **Plony zbóż**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	
	z 1 ha w dt			2010=100
OGÓŁEM	41,2	43,7	35,3	80,8
Pszenica:	50,1	54,4	41,9	77,0
ozima	53,9	56,8	44,9	79,0
jara	36,8	36,5	32,1	87,9
Żyto	35,9	33,6	29,8	88,7
Jęczmień:	39,5	42,6	32,5	76,3
ozimy	50,2	52,5	36,7	69,9
jary	35,3	36,8	31,1	84,5
Owies	32,2	33,8	27,2	80,5
Pszennyto:	40,2	41,1	33,7	82,0
ozime	42,7	44,0	35,8	81,4
jare	31,9	32,9	27,4	83,3
Mieszanki zbożowe:	31,7	32,8	28,1	85,7
ozime	32,8	35,2	32,2	91,5
jare	31,7	32,4	27,8	85,8
Gryka	10,8	12,5	10,7	85,6
Kukurydza na ziarno	46,1	51,9	69,8	134,5
Proso	19,0	8,8	46,3
Pozostałe zbożowe	28,4	25,0	21,3	85,2

Wykr. 7. Udział zbiorów poszczególnych gatunków zbóż w zbiorach zbóż ogółem

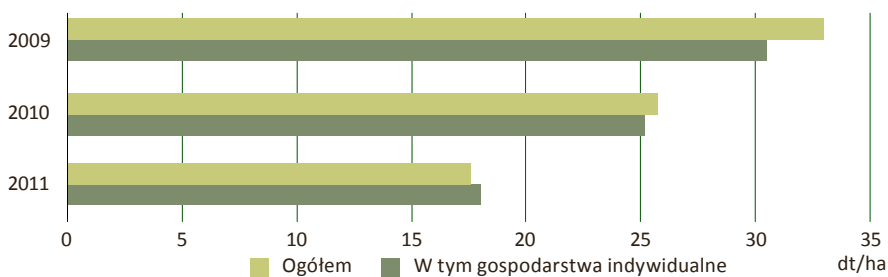

Rośliny przemysłowe

W 2011 r. powierzchnia uprawy roślin z grupy przemysłowe wyniosła 83,9 tys. ha i była niższa niż przed rokiem o 47,1 tys. ha, tj. o 35,9%. W strukturze zasiewów ogółem powierzchnia upraw przemysłowych stanowiła 13,8%, w tym rzepaku i rzepiku ogółem – 11,5%, a buraków cukrowych – 1,9%.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku ogółem była niższa niż w roku ubiegłym o 46,6 tys. ha (o 40,0%). Plony w 2011 r. uzyskano na poziomie 17,2 dt/ha, tj. mniejszym o 8,5 dt/ha niż w 2010 r. Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku ozimego zmniejszyła się o 55,6 tys. ha (o 49,1%), natomiast powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku jarego zwiększyła się o 9,0 tys. ha (o 277,1%).

Wykr. 8. Plony rzepaku i rzepiku

Plony rzepaku i rzepiku ozimego osiągnięto na poziomie 17,4 dt/ha, tj. niższym od ubiegłorocznych o 8,6 dt/ha (o 33,1%). Plony rzepaku i rzepiku jarego uzyskano na poziomie 16,2 dt/ha, tj. wyższym niż w roku ubiegłym o 0,6 dt/ha (o 3,8%).

Zbiory rzepaku i rzepiku ogółem w 2011 r. wyniosły 120,5 tys. ton i były niższe od uzyskanych w 2010 r. o 179,4 tys. ton (o 59,8%). O niższym poziomie produkcji rzepaku i rzepiku ogółem zdecydowała znacznie mniejsza powierzchnia uprawy oraz zdecydowanie gorsze niż w 2010 r. plony.

Zbiory rzepaku i rzepiku ogółem w województwie zachodniopomorskim stanowiły 6,5% zbiorów krajowych, co lokowało województwo na 7. miejscu w kraju po województwie dolnośląskim (17,5), wielkopolskim (13,8%), opolskim (13,6%), kujawsko-pomorskim (10,9%), pomorskim (7,4%) i warmińsko-mazurskim (6,7%).

Wpływ na wysokość plonów rzepaku i rzepiku miały przede wszystkim następujące czynniki:

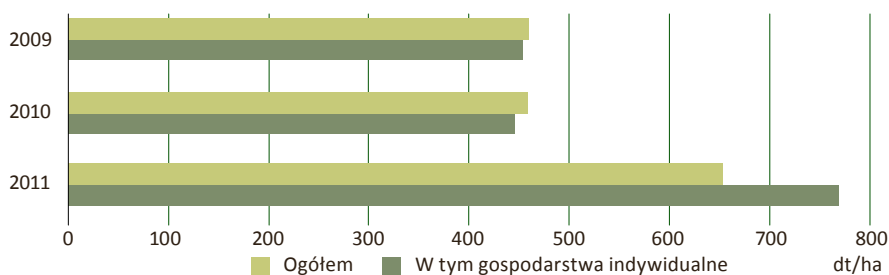
- opóźnione i w niekorzystnych warunkach pogodowych siewy rzepaku ozimego,
- wejście w gorszej kondycji w okres zimowego spoczynku plantacji zasianych w późniejszym terminie i na słabszych glebach,
- niekorzystne warunki pogodowe w lutym – po lekkim ociepleniu na początku miesiąca rośliny rozpoczęły procesy fizjologiczne, później przymrozki w połączeniu z silnymi wiatrami spowodowały wysmalanie rzepaku,
- w marcu – zasychanie rzepaków z powodu niemożności pobrania wody i składników pokarmowych z zamrożonej gleby. Powierzchnia rzepaku przeznaczanego do zaorania ze względu na uszkodzenia mrozowe stanowiła 96,5% ogółu zaorań po zimie,
- niedostateczna ilość opadów wiosną utrudniająca rozwój roślin oraz niskie temperatury w maju i lokalne przymrozki,
- wystąpienie opadów w czerwcu o charakterze burzowym powodujące wyleganie roślin i utrudnienie zbioru oraz pogorszenie jakości nasion.

Buraki cukrowe

W 2011 r. plony buraków cukrowych, wyszacowano na 659 dt/ha. Zbiory buraków cukrowych określono na poziomie 774,8 tys. ton, tj. o 219,2 tys. ton (o 39,5%) wyższym niż roku poprzednim. Większa produkcja buraków cukrowych była wynikiem wzrostu plonów (o 43,6%) w stosunku do poprzedniego roku, przy nieznacznie niższym areale uprawy (o 2,9%).

Pod względem produkcji buraków cukrowych województwo zachodniopomorskie zajmowało 6. lokatę w kraju po województwach: wielkopolskim, kujawsko-pomorskim, lubelskim, dolnośląskim i opolskim. W 2011 r. zbiory buraków cukrowych stanowiły 6,6% zbiorów ogólnokrajowych.

Wykr. 9. Plony buraków cukrowych

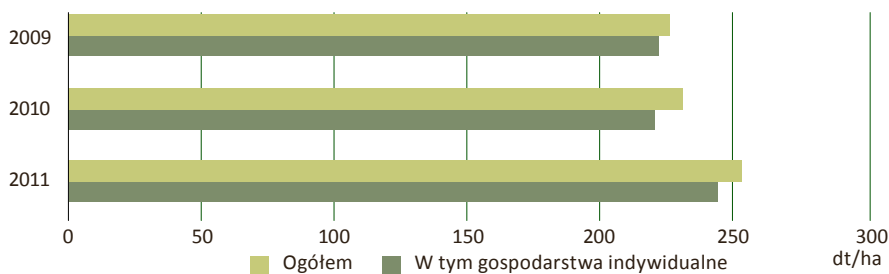
Wpływ na wysokość plonowania buraków cukrowych miały następujące czynniki:

- wczesne przystąpienie wiosną do siewów buraków cukrowych,
- po majowych spadkach temperatur wystąpienie konieczności wykonania przesiewów, jednak plantacje, na których dokonano tego zabiegu szybko i dynamicznie się rozwijały,
- dobry dla rozwoju buraków przebieg pogody w drugiej połowie maja i w czerwcu,
- nadmierne opady deszczu w lipcu powodujące podtopienia plantacji i pogorszenie warunków wegetacji,
- w okresie występowania opadów utrudnione warunki do chemicznego zwalczania chwastów, nawożenia, ochrony roślin,
- optymalne warunki pogodowe we wrześniu i październiku sprzyjające wzrostowi masy liści i korzeni, a także gromadzeniu cukru w korzeniach.

Ziemniaki

W 2011 r. plony ziemniaków oszacowano na 254 dt/ha, tj. o 22,0 dt/ha (o 9,5%) więcej niż przed rokiem. Zbiory wyniosły 344,7 tys. ton tj. o 13,2 tys. ton mniej niż w roku ubiegłym (o 3,7%). Niższe zbiory były wynikiem zmniejszenia areалу uprawy, ale lepszego plonowania w odniesieniu do poprzedniego roku.

Wykr. 10. Plony ziemniaków

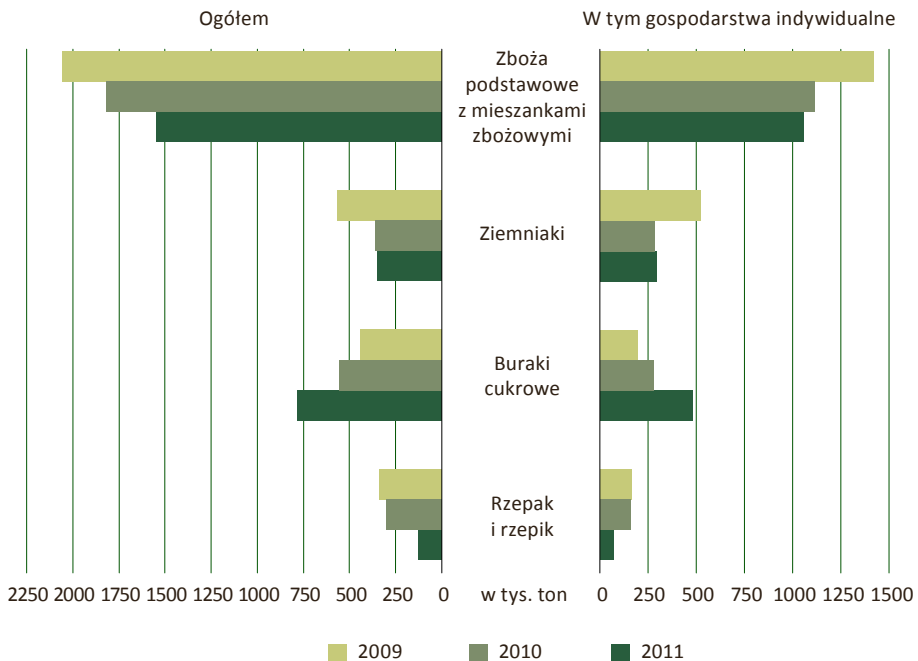

Pod względem produkcji ziemniaków województwo zachodniopomorskie zajmowało 12. miejsce w kraju (3,7% zbiorów krajowych), a pod względem osiągniętych plonów (230 dt/ha) – 4. miejsce, po województwie: opolskim (302 dt/ha), łódzkim (261 dt/ha) i dolnośląskim (259 dt/ha).

W 2011 r. przebieg warunków pogodowych był sprzyjający dla uprawy ziemniaków, począwszy od sadzenia zarówno odmian wczesnych, jak i późnych. Majowe ochłodzenie i dość znaczne spadki temperatur nie poczyniły znaczących strat, ponieważ w tym okresie ziemniaki jeszcze nie wzeszły, a bulwy mateczne były przykryte jeszcze ziemią. Występujące opady w czerwcu i lipcu zadecydowały o intensywnym wroście plonów. Dodatkowo na wysokość plonów miał wybór przez rolników odmian wysokoplennych, takich jak: Denar, Lord, Korona, Vineta, Owacja, Tajfun, Bartek, Ibis, których plony są w lepszych warunkach wilgotnościowych bardzo wysokie, a niektóre z nich ponadto mają mniejsze wymagania glebowe. Rolnicy, którzy nie stosowali

dostatecznego poziomu agrotechniki, wpływającego na uzyskanie wysokich plonów, rezygnowali z uprawy tej rośliny. Zabiegi agrotechniczne stosowane w uprawie ziemniaków są coraz bardziej przemyślane ekonomicznie np. coraz więcej plantatorów przekonuje się do jesiennego przyorywania obornika, co ma wpływ na wcześniejsze rozpoczęcie sadzenia wiosną, lepsze wykorzystanie składników pokarmowych i uzyskanie wyższych plonów. Coraz częściej są też wymieniane sadzeniaki na kwalifikowane i wprowadzane nowe odmiany, u których przy zastosowaniu odpowiedniej agrotechniki nawet zmniejszenie ochrony przeciw zaradzie ziemniaka w mniejszym stopniu redukuje plony. Nowe odmiany odznaczają się też wyższą odpornością na zaradzie ziemniaka. W okresie sierpień – wrzesień mniejsza ilość opadów wpłynęła na wzrost i ułatwienie mechanicznego zbioru.

Wykr. 11. Zbiory głównych ziemioplodów

Strączkowe jadalne

Strączkowe jadalne zajmowały tylko 0,1% ogólnej powierzchni pod zasiewami, a areał ich uprawy utrzymał się na podobnym poziomie do roku poprzedniego i wyniósł 0,9 tys. ha. W 2011 r. produkcja strączkowych wyniosła 2,1 tys. ton i była o 0,3 tys. ton (o 17,7%) większa w porównaniu do roku poprzedniego. Wzrost produkcji był wynikiem zwiększenia plonów z 20,2 dt/ha do 23,7 dt/ha (o 17,3%).

W produkcji strączkowych jadalnych województwo zachodniopomorskie lokowało się na 12. miejscu w kraju (2,5% zbiorów krajowych).

Tabl. 4. Powierzchnia paszowa

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	
	w tys. ha			2010=100
OGÓŁEM	175,4	194,1	182,1	93,8
Trwałe użytki zielone	144,1	151,2	142,6	94,3
Polowe uprawy pastewne . . .	31,3	43,0	39,5	92,0
Udział polowych upraw pastew- nych w powierzchni zasiewów ogółem w % . . .	4,5	6,5	6,5	100,0

Ogólna powierzchnia paszowa roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym, łącznie z areałem trwałych użytków zielonych, wyniosła 182,1 tys. ha i była niższa o 12,0 tys. ha (o 6,2%) niż w roku poprzednim. Zmniejszeniu uległa powierzchnia polowych upraw pastewnych (o 8,0%) oraz powierzchnia trwałych użytków zielonych (o 5,7%).

W skali roku odnotowano znaczny wzrost powierzchni strączkowych pastewnych na zielonkę (o 48,4%) oraz kukurydzy na zielonkę (o 17,9%). Zmniejszyła się powierzchnia upraw okopowych pastewnych (o 12,7%) oraz motylkowych drobnonasiennych i traw (o 17,5%). Udział powierzchni uprawy roślin pastewnych na gruntach ornych w ogólnej powierzchni zasiewów pozostał na tym samym poziomie jak w roku ubiegłym (6,5%).

Tabl. 5. Zbiory roślin pastewnych na paszę

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	
	w tys. ton			2010=100
Okopowe pastewne	83,5	10,7	11,7	109,1
Strączkowe pastewne	2,7	15,1	31,7	210,4
Motylkowe drobnonasienne ^a . . .	336,1	549,8	515,4	93,7
Kukurydza na zielonkę	482,0	366,1	477,5	130,4
Trwałe użytki zielone ^b	548,0	528,1	543,1	102,8
łąki trwałe	403,9	427,6	426,0	99,6
pastwiska trwałe	144,1	100,5	117,0	116,5
Poplony i wsiewki	0,8	804,2	0,7	0,1

^a Łącznie z trawami i pastwiskami polowymi. ^b W przeliczeniu na siano.

W 2011 r. stan trwałych użytków zielonych po zimie był na ogół dobry, oceniony na poziomie średniej z wielolecia. Wegetacja roślinności łąkowo-pastwiskowej przebiegała dobrze ze względu na dość wczesne ruszenie wegetacji oraz korzystny układ warunków wilgotnościowych w kwietniu i maju. W dalszej części sezonu wegetacyjnego, aż do początku sianokosów, utrzymywały się korzystne warunki pogodowe dla przyrostu biomasy nadziemnej i tworzenia plonu. Do zbioru I pokosu lokalnie przystąpiono w trzeciej dekadzie maja. Warunki do sprzętu siana były korzystne. Słoneczna, bezdeszczowa pogoda sprzyjała szybkiemu suszeniu skoszonych traw. Wcześniej skoszone trawy szybko dosuszono, a zbierane siano było dobrej jakości oraz o dobrej wartości paszowej, ze względu na dużą zawartość białka. Siano z łąk skoszonych pod koniec czerwca i w pierwszej dekadzie lipca, z powodu nadmier-

nych opadów deszczu i często braku dostępu do zalanych powierzchni łąk, uległo procesom gnilnym i lokalnie nie zostało zebrane. W I dekadzie września słoneczna i deszczowa pogoda poprawiła warunki wzrostu na trwałych użytkach zielonych. Dostateczne uwilgotnienie gleby powodowało intensywny wzrost biomasy pod zbiory III pokosu siana łąkowego, a słoneczna wrześniowa pogoda sprzyjała szybkiemu suszeniu siana. Według szacunku wynikowego plony z I pokosu wyniosły 17,6 dt/ha, II pokosu – 11,9 dt/ha, III pokosu – 9,5 dt/ha. Łączny plon z łąk trwałych wyniósł 38,9 dt/ha i był wyższy od ubiegłorocznego o 6,9%. Zbiory z trwałych użytków zielonych (łąk trwałych i pastwisk trwałych) wyniosły 543,1 tys. ton siana i były wyższe o 2,8% od ubiegłorocznych.

Tabl. 6. **Powierzchnia nasion roślin pastewnych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	
	w ha			2010=100
Strączkowe pastewne (z łubinem gorzkim) i mieszankami zbożowo-strączkowymi	4999	11805	11352	96,2
Motylkowe drobnonasienne i trawy . .	1808	1228	1490	121,3

W 2011 r. zmniejszyła się powierzchnia, z której dokonano zbioru nasion roślin strączkowych pastewnych oraz nasion roślin motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw. Łącznie wyniosła ona 12,8 tys. ha i w porównaniu do 2010 r. była niższa o 0,2 tys. ha (o 1,5%). Zmniejszeniu również uległa powierzchnia zbioru nasion traw polowych o 0,1 tys. ha (o 16,7%).

W 2011 r. powierzchnia uprawy roślin strączkowych pastewnych (z łubinem gorzkim i mieszankami zbożowo-strączkowymi) na nasiona wyniosła 11,4 tys. ha i była niższa niż w poprzednim roku o 0,5 tys. ha (o 3,8%). Zbiory kształtowały się na poziomie 18,4 tys. ton i obniżyły się w skali roku o 1,3 tys. ton (o 6,7%). W grupie motylkowych drobnonasiennych oraz innych pastewnych i traw zbiory zwiększyły się o 22,5% do 762 ton.

Tabl. 7. **Zbiory nasion roślin pastewnych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	
	w tonach			2010=100
Strączkowe pastewne (z łubinem gorzkim) i mieszankami zbożowo-strączkowymi	9902	19737	18422	93,3
Motylkowe drobnonasienne i trawy . .	1194	622	762	122,5

Warzywa gruntowe i owoce z drzew i krzewów

W 2011 r. powierzchnia uprawy warzyw gruntowych kształtowała się na poziomie 2,8 tys. ha i była mniejsza o 0,1 tys. ha (o 3,3%) od notowanej przed rokiem, w tym kapusty (o 8,2% mniej), kalafiorów (o 20,1%), marchwi (o 3,0%), pomidorów (o 49,8%) i warzyw z grupy pozostałe (o 20,5%). Zwiększyła się natomiast powierzchnia uprawy cebuli (o 66,5%), buraków ćwikłowych (o 12,4%), ogórków (o 38,3%). W gospodarstwach indywidualnych wzrost powierzchni uprawy warzyw wyniósł 6,1%.

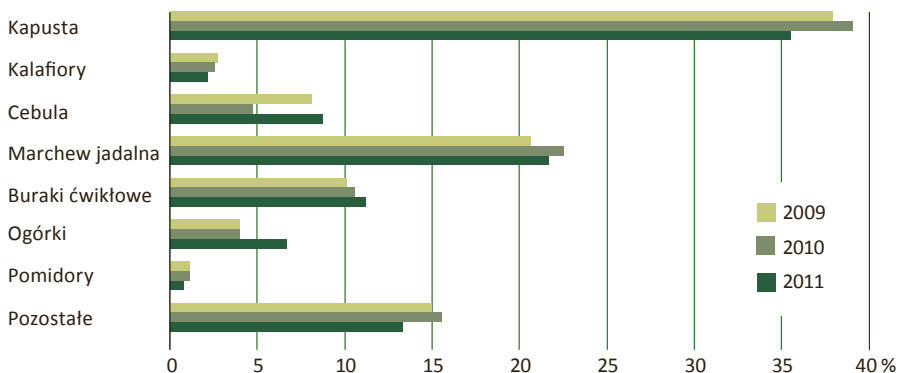
W 2011 r. warunki agrometeorologiczne dla uprawy warzyw gruntowych były bardzo zróżnicowane. Siewy, wschody i początkowy wzrost przebiegały na ogół w niesprzyjających warunkach. Wpływ na to miały niskie temperatury powietrza utrzymujące się w kwietniu i maju, sięgające nawet do -7°C oraz niedobory wilgoci w glebie (w maju i czerwcu). Dalszy przebieg warunków agrometeorologicznych był na ogół korzystny dla wzrostu i rozwoju większości warzyw, szczególnie w lipcu, kiedy to opady deszczu poprawiły znacznie uwilgotnienie gleby, wpływając korzystnie na dalszą wegetację. Warunki wegetacji były szczególnie korzystne dla cebuli, ogórków i buraków ćwikłowych.

Tabl. 8. **Zbiory warzyw i owoców**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	
	w tys. ton			2010 = 100
Warzywa ogółem	124,4	94,2	101,1	107,3
gruntowe	110,1	83,7	87,9	104,9
spod osłon	14,3	10,5	13,2	126,0
Owoce ogółem	43,8	32,2	29,1	90,3
z drzew	21,1	18,1	15,9	88,1
z krzewów i plantacji jagodowych	22,7	14,1	13,1	93,1

Łączne zbiory warzyw (gruntowych i spod osłon) w 2011 r. wyniosły 101,1 tys. ton, tj. o 7,3% więcej niż przed rokiem, z tego zbiory warzyw gruntowych były wyższe o 4,9%, a spod osłon – o 26,0%. Największy wzrost produkcji warzyw gruntowych dotyczył cebuli (o 92,5%) i ogórków (o 75,6%) oraz buraków ćwikłowych (o 11,1%), a nieznaczny – marchwi jadalnej (o 1,7%). Zbiór na takim poziomie był efektem wyższego plonowania tych gatunków oraz zwiększenia areалу ich uprawy. Mniejsze niż w 2010 r. zbiory odnotowano w produkcji kapusty (o 4,7%, przy plonowaniu wyższym o 3,9%), kalafiorów (o 11,6%, przy plonowaniu wyższym o 10,5%), pomidorów (o 37,4%, przy plonowaniu wyższym o 25,0%) oraz warzyw z grupy pozostałych (o 9,4%, przy plonowaniu wyższym o 14,5%). Spadek produkcji tych warzyw był wynikiem zmniejszonego areалу ich uprawy.

Wykr. 12. **Struktura zbiorów warzyw gruntowych**

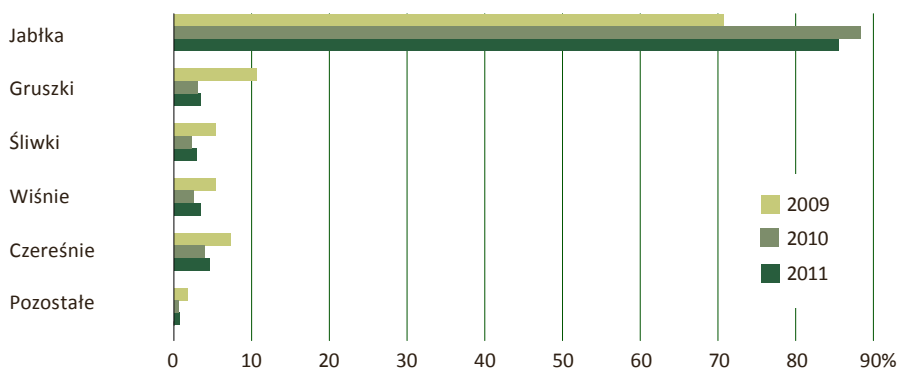
Produkcja warzyw gruntowych skoncentrowana była w gospodarstwach indywidualnych w których stanowiła 94,5% warzyw gruntowych ogółem.

W 2011 r. łączne zbiory owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych wyniosły 29,1 tys. ton i były niższe o 3,1 tys. ton (o 9,7%) niż przed rokiem.

Warunki wegetacji dla drzew i krzewów owocowych były zróżnicowane w zależności od rejonu województwa. Uprawy sadownicze na ogół dobrze przetrzymały i nie odnotowano większych strat mrozowych, choć przetrzymywanie było zależne od położenia plantacji i gatunku. Kwitnienie drzew i krzewów owocowych było obfite, lecz bardzo silne mrozy na początku maja (od -7°C do -9,5°C) uszkodziły kwiaty i zawiązki owoców, szczególnie czereśni, moreli, brzoskwiń. W większości sadów jabłoniowych i gruszkowych stwierdzono przemarznięcie podstawy pąka kwiatowego, natomiast same pąki nie zostały uszkodzone. Na plantacjach owocowych największe straty odnotowano dla uprawy porzeczek, agrestu i truskawek. Niskie temperatury powietrza w czasie kwitnienia spowodowały słaby oblot pszczoł, co nie sprzyjało dobremu zapyleniu i miało duży wpływ na obniżenie plonów. Częste opady w lipcu sprzyjały rozwojowi chorób grzybowych i konieczne było zwiększenie ilości zabiegów ochrony roślin.

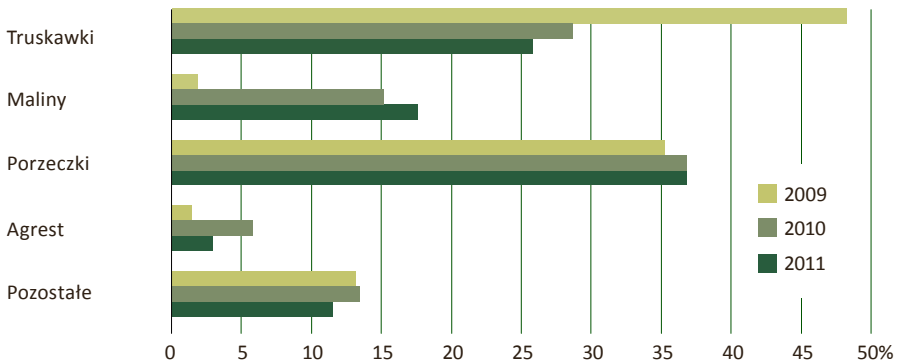
Łączna produkcja owoców z drzew wyniosła 15,9 tys. ton i była o 2,2 tys. ton (o 11,9%) niższa od produkcji w 2010 r. Obniżyły się zbiory owoców z drzew jabłoni (o 14,4%) i gruszk (o 7,7%). W skali roku zwiększyły się natomiast zbiory śliwek (o 19,5%), wiśni (o 17,8%), czereśni (o 2,1%) oraz owoców z grupy pozostałe – brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich (o 11,6%).

Wykr. 13. **Struktura zbiorów owoców z drzew**

Łączne zbiory owoców z krzewów i plantacji jagodowych w 2011 r. wyniosły 13,1 tys. ton i były o 1,0 tys. ton (o 6,9%) niższe od zbiorów z roku poprzedniego, z tego truskawek – o 16,8%, agrestu – o 50,6% i owoców z grupy pozostałe – o 20,8%. Wzrosły natomiast zbiory malin – o 6,8% i porzeczek – o 7,2%. W ogólnej produkcji owoców z drzew udział zbiorów z gospodarstw indywidualnych wyniósł 82,0%, a z krzewów owocowych i plantacji jagodowych – 98,6%.

Wykr. 14. Struktura zbiorów owoców z krzewów i plantacji owocowych

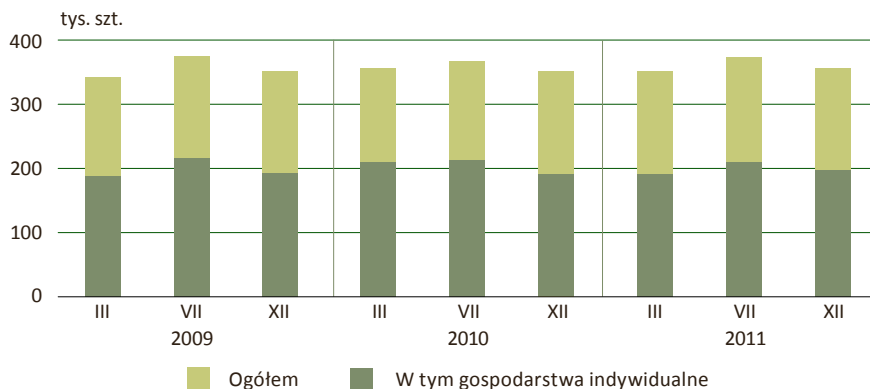

III. Produkcja zwierzęca

Trzoda chlewna

W końcu listopada 2011 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie zachodniopomorskim wynosiło 357,2 tys. sztuk i było wyższe o 3,0% od stanu notowanego w analogicznym okresie 2010 r. Stado loch na chów zwiększyło się nieznacznie w porównaniu z listopadem 2010 r. (o 0,1%), w tym pogłowie loch prośnych spadło o 0,8% do stanu 23,7 tys. sztuk. Całe pogłowie trzody chlewnej znajdowało się w sektorze prywatnym, w tym w gospodarstwach indywidualnych było 196,6 tys. sztuk, tj. 55,0% pogłowia ogółem. W tej grupie gospodarstw populacja trzody chlewnej wzrosła w skali roku o 8,4 tys. sztuk, tj. o 4,5%.

W 2011 r. w porównaniu ze strukturą pogłowia trzody rejestrowaną w listopadzie 2010 r. zwiększył się udział trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej przeznaczonej na ubój (o 7,5 pkt proc.), natomiast zmniejszył się udział prosiąt (o 1,9 pkt proc.), warchlaków (o 5,3 pkt proc.) oraz trzody chlewnej na chów o wadze 50 kg i więcej (o 0,3 pkt proc.).

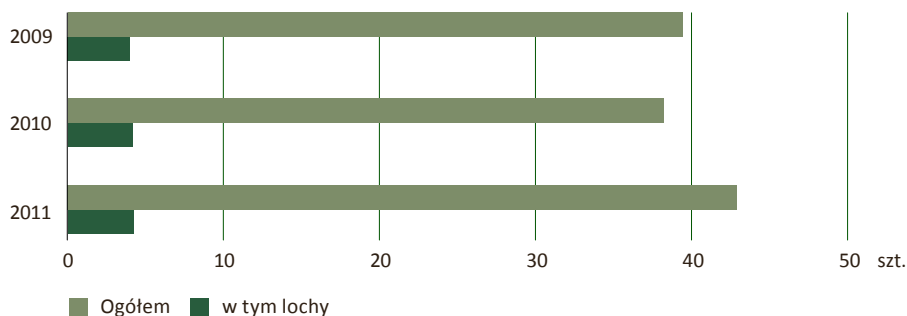
Wykr. 15. **Pogłowie trzody chlewnej**

Województwo zachodniopomorskie odznaczało się niewielkim udziałem trzody chlewnej w kraju (2,7%), co lokowało je na 10. miejscu.

Tabl. 9. **Pogłowie trzody chlewnej ogółem według kolejnych badań reprezentacyjnych w 2011 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Gospodarstwa indywidualne		Gospodarstwa pozostałe	
	w tys. szt.	2010=100	w tys. szt.	2010=100	w tys. szt.	2010=100
Marzec	347,8	97,3	190,9	93,9	156,9	101,7
Lipiec	376,0	102,9	208,6	102,0	167,4	104,0
Listopad	357,2	103,0	196,6	104,5	160,6	101,2

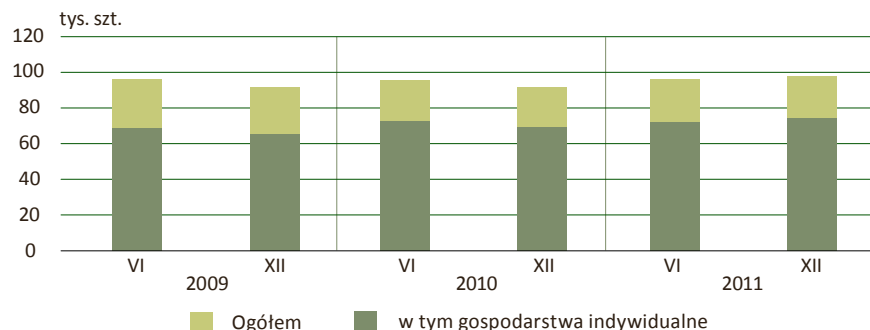
W końcu listopada 2011 r. obsada trzody chlewnej ogółem na 100 ha użytków rolnych wyniosła 40,6 (przed rokiem – 36,4), w tym lochy – 4,2 sztuk (przed rokiem – 3,9).

Wykr. 16. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**

Bydło

W grudniu 2011 r. pogłowie bydła liczyło 98,0 tys. sztuk i w porównaniu z grudniem poprzedniego roku zwiększyło się o 7,4%, a w porównaniu z liczebnością stada w czerwcu 2011 r. – wzrosło o 1,8 tys. sztuk, tj. o 1,9%. Stado podstawowe krów wynosiło 42,5 tys. sztuk i było większe o 4,6 tys. sztuk (o 12,1%) w porównaniu z grudniem 2010 r., a w stosunku do stanu w czerwcu 2010 r. wzrosło o 2,5 tys. sztuk (o 6,3%). Równocześnie wzrosło w skali roku pogłowie cieląt w wieku poniżej 1 roku w skali roku (o 6,3%) oraz bydła w wieku 2 lat i więcej (o 12,6%), spadła natomiast liczebność zwierząt w grupie młode bydło w wieku 1-2 lat (o 1,5%).

Wykr. 17. **Pogłowie bydła**

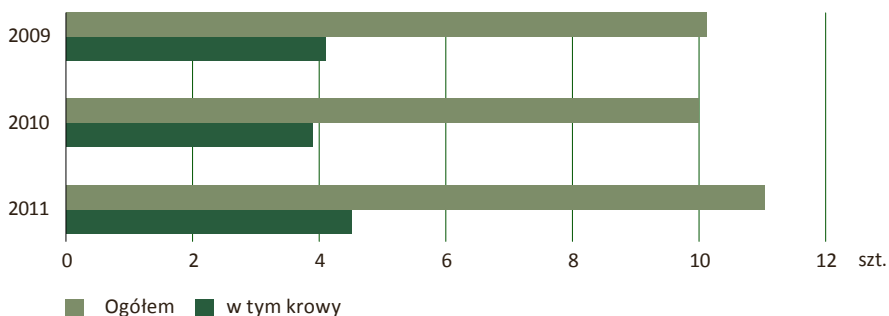

Tabl. 10. **Pogłowie bydła według kolejnych badań reprezentacyjnych w 2011 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Gospodarstwa indywidualne		Gospodarstwa pozostałe	
	w tys. szt.	2010=100	w tys. szt.	2010=100	w tys. szt.	2010=100
Bydło ogółem						
Czerwiec	96,1	100,6	72,5	99,4	23,6	104,2
Grudzień	98,0	107,4	74,4	108,3	23,6	104,7
w tym krowy						
Czerwiec	40,0	106,3	30,2	105,5	9,8	108,7
Grudzień	42,5	112,1	32,6	114,5	9,9	104,8

W gospodarstwach indywidualnych, które utrzymywały 76,0% całego pogłowia bydła w województwie, pogłowie było o 5,7 tys. sztuk (o 8,3%) większe niż przed rokiem.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w grudniu 2011 r. wynosiła 11,1 sztuk, w tym krów – 4,8 sztuk (wobec odpowiednio 9,6 i 4,0 sztuki w grudniu 2010 r.).

Wykr. 18. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**

W strukturze stada bydła ogółem według poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w grudniu 2011 r. udział cieląt w wieku poniżej 1 roku wyniósł – 27,1%, młodego bydła w wieku 1 – 2 lat – 22,5%, bydła dorosłego – 50,4% w tym krów – 43,4%.

W porównaniu ze strukturą pogłowia bydła, rejestrowaną w grudniu 2010 r. zmniejszył się udział cieląt (o 0,3 pkt proc.) oraz młodego bydła w wieku 1 -2 lat (o 2,0 pkt proc.), natomiast zwiększył się udział bydła dorosłego w wieku 2 lat i więcej (o 2,3 pkt proc.).

Pod względem pogłowia bydła województwo zachodniopomorskie zajmowało 13. lokatę – z 1,8% udziałem w kraju.

Owce

W chowie owiec odnotowano wzrost pogłowia. W czerwcu 2011 r. pogłowie owiec wynosiło 8,4 tys. sztuk i było wyższe o 39,3% niż przed rokiem. Na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2011 r. przypadała 1,0 sztuka wobec 0,6 sztuki w czerwcu 2010 r.

Udział województwa zachodniopomorskiego w krajowym pogłowie owiec wynosił 3,4%, co plasowało województwo na 12. miejscu w kraju.

Drób

Pogłowie drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) w czerwcu 2011 r. wynosiło 8328,4 tys. sztuk i było wyższe niż przed rokiem o 2461,1 tys. sztuk (o 41,9%). Obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wynosiła 919,6 sztuk (wobec 614,2 sztuk w czerwcu 2010 r.).

IV. Skup i ceny produktów rolnych

W 2011 r. porównaniu z rokiem poprzednim na rynku zbóż odnotowano znaczny wzrost cen zbóż, spowodowany spadkiem podaży ziarna ze zbiorów w 2010 r. i niższymi zbiorami w 2011 r.

Średnia cena skupu pszenicy w I półroczu 2011 r. wyniosła 90,38 zł/dt i była o 90,0% wyższa niż przed rokiem, a żyta – 76,82 zł/dt (ponad 2-krotnie wyższa). W obrocie targowiskowym cena pszenicy ukształtowała się na poziomie 84,43 zł/dt (wzrost o 43,9%), a żyta – 62,24 zł/dt (wzrost o 33,3%).

W II półroczu 2011 r., przy zwiększonej podaży po zbiorach (niższych niż w roku ubiegłym), średnie ceny skupu pszenicy (76,10 zł/dt) i żyta (68,83 zł/dt) były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 21,6% i 37,9%. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono średnio 87,73 zł (wzrost o 23,6%), a za 1 dt żyta – 75,70 zł (wzrost o 45,9%).

Średnio w 2011 r. za pszenicę w skupie płacono 79,11 zł/dt, a za żyto – 70,10 zł/dt, tj. więcej odpowiednio o 35,5% i 61,7% niż przed rokiem. Średnie ceny targowiskowe pszenicy wyniosły 86,08 zł/dt, a żyta – 68,97 zł/dt i były wyższe odpowiednio o 32,8% i 39,9%.

Tabela 11. Skup zbóż

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	
	w tonach			2010=100
Zboża ogółem	1243861	1032167	973091	94,3
w tym zboża podstawowe ^a z mieszankami zbożowymi . . .	1226815	1019677	938589	92,0
w tym:				
pszenica	564252	633058	602170	95,1
żyto	364233	142071	111337	78,4

^a Łącznie z siewnym.

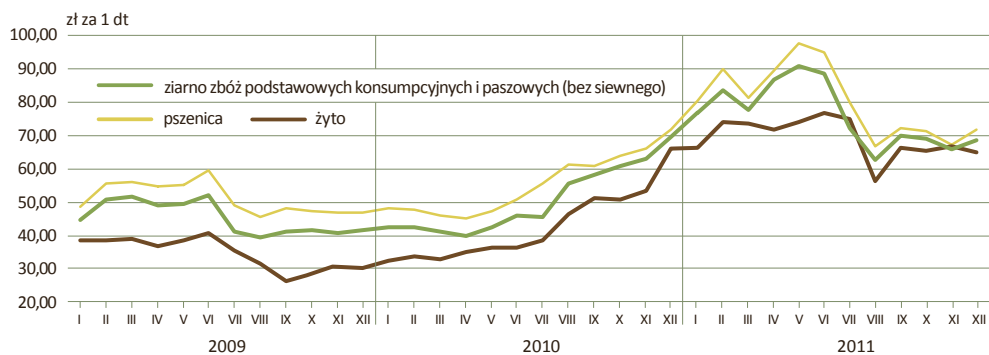
Skup zbóż ogółem w 2011 r. wyniósł 973,1 tys. ton, tj. o 5,7% mniej niż w roku poprzednim, w tym pszenicy – 602,2 tys. ton, tj. o 4,9% mniej niż w 2010 r. (79,4% zbiorów wobec 69,7% przed rokiem), a żyta – 111,3 tys. ton, tj. mniej o 21,6% niż przed rokiem (54,7% zbiorów wobec 60,8%).

Zbóż konsumpcyjnych i paszowych skupiono 937,3 tys. ton, tj. o 8,0% mniej niż w poprzednim roku, w tym pszenicy – 601,5 tys. ton (mniej o 4,9%), a żyta – 111,1 tys. ton (mniej o 21,6%).

Tabela 12. Ceny skupu zbóż

WYSZCZEGÓLNIENIE	I-VI 2011		VII-XII 2011		I-XII 2011	
	w zł/dt	I-VI 2010=100	w zł/dt	VI-XII 2010=100	w zł/dt	I-XII 2010=100
Zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe (bez siewnego)	86,22	203,8	73,41	127,1	75,79	142,6
w tym:						
pszenica	90,38	190,0	76,10	121,6	79,11	135,5
żyto	76,82	230,8	68,83	137,9	70,10	161,7

Wykr. 19. Przeciętne ceny skupu zbóż

Sytuacja na rynkach podstawowych produktów zwierzęcych, przy zmniejszonej podaży zbóż i wzroście ich cen, kształtowała się pod wpływem większego zainteresowania odchowem bydła w II półroczu 2011 r., stopniowego wzrostu pogłowia trzody chlewnej, wzrostu produkcji i skupu żywca drobiowego (przy wyższych cenach żywca drobiowego w skupie).

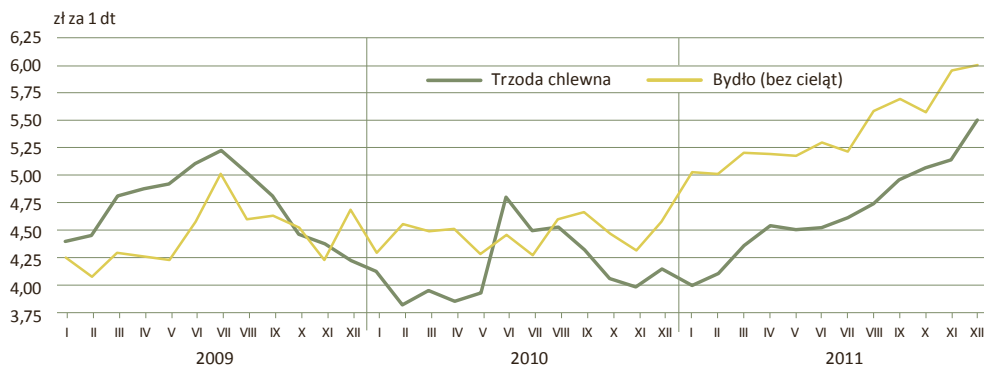
Tabela 13. Skup żywca rzeźnego ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	I-VI 2011		I-XII 2011	
	w tys. ton	I-VI 2010 = 100	w tys. ton	I-XII 2010 = 100
W przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wbc				
OGÓŁEM	79,4	112,8	152,7	105,8
w tym:				
wołowy (łącznie z cielęcym)	2,2	107,5	4,3	79,9
wieprzowy	31,8	114,4	57,3	103,8
drobiowy	45,4	112,0	91,2	108,8

^a Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy.

Skup żywca rzeźnego ogółem (bydła, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) w 2011 r. wyniósł 212,1 tys. ton w wadze żywej (o 5,7% więcej niż przed rokiem), a w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) – 152,7 tys. ton w wbc, tj. więcej o 5,8%.

Wykr. 20. Przeciętne ceny skupu żywca wieprzowego i wołowego

Ceny skupu żywca wieprzowego w 2011 r. (przy zwiększonej podaży) były wyższe niż w 2010 r. przy czym najniższy poziom zanotowano w styczniu (4,00 zł/kg), a najwyższy - w grudniu – (5,49 zł/kg).

Tabela 14 Ceny skupu żywca i mleka

WYSZCZEGÓLNIENIE	I-VI 2011		VII-XII 2011		I-XII 2011	
	w zł/kg	I-VI 2010=100	w zł/kg	VII-XII 2010=100	w zł/kg	I-XII 2010=100
Żywiec:						
wołowy	5,26	117,1	5,72	120,4	5,49	118,1
wieprzowy	4,32	118,7	4,63	110,2	4,46	114,1
drobiowy	3,64	113,8	3,84	113,3	3,74	113,3
Mleko w zł/100 litrów	125,15	118,1	126,68	110,4	125,93	114,0

W I półroczu 2011 r. za 1 kg żywca wieprzowego rolnicy otrzymywali średnio 4,32 zł (o 18,7% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku), natomiast w II półroczu – 4,63 zł (więcej odpowiednio o 10,2%). Średnia roczna cena skupu wynosiła 4,46 zł/kg i była wyższa niż przed rokiem o 14,1%. Na targowiskach w 2011 r. średnia cena żywca wieprzowego wynosiła 3,26 zł/kg, tj. więcej o 6,2% niż w roku poprzednim.

Na sytuację w chowie trzody chlewnej miała wpływ sukcesywnie pogarszająca się opłacalność produkcji żywca wieprzowego, wynikająca z utrzymywania się od wielu miesięcy wysokich cen żywca wieprzowego w skupie i w obrotach targowiskowych, przy jednocześnie wysokim poziomie cen ziemiopłodów paszowych. Rolnicy podejmowali działania w kierunku likwidacji stada świń, czego potwierdzeniem były niższe niż przed rokiem stany pogłowia macior próśnych.

Relacja ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do ceny żyta w obrocie targowiskowym wynosiła w styczniu 2011 r. – 7,0, w marcu – 7,4, w czerwcu – 6,4, we wrześniu – 6,6, w grudniu – 6,9 (wobec odpowiednio przed rokiem: 8,2; 8,8; 10,9; 7,7 i 7,3).

Wzrosła produkcja mięsa drobiowego. W 2011 r. skupiono o 8,8% więcej żywca drobiowego niż przed rokiem (w 2010 r. notowano w skali roku wzrost o 8,5%, a w 2009 r. – spadek o 5,3%). W I półroczu 2011 r. za 1 kg żywca drobiowego płacono w skupie średnio 3,64 zł (o 13,8% więcej niż przed rokiem), a w II półroczu – 3,84 zł (o 13,3% więcej niż przed rokiem). Średnio cena 1 kg żywca drobiowego w 2011 r. wyniosła 3,74 zł, i była wyższa o 13,3% niż w 2010 r.

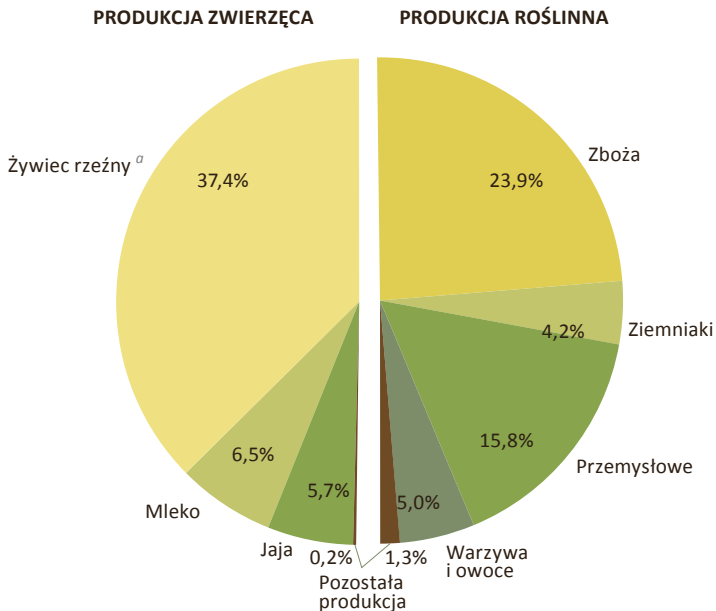
Skup żywca wołowego (bez cieląt) w wadze żywej w 2011 r. wyniósł 8,2 tys. ton i był mniejszy o 18,0% niż przed rokiem. W I półroczu w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku zarejestrowano wzrost skupu (o 11,1%), a w II półroczu – spadek (o 36,0%).

W 2011 r. przy niższym niż przed rokiem skupie żywca wołowego, jego ceny wykazywały tendencje rosnące.

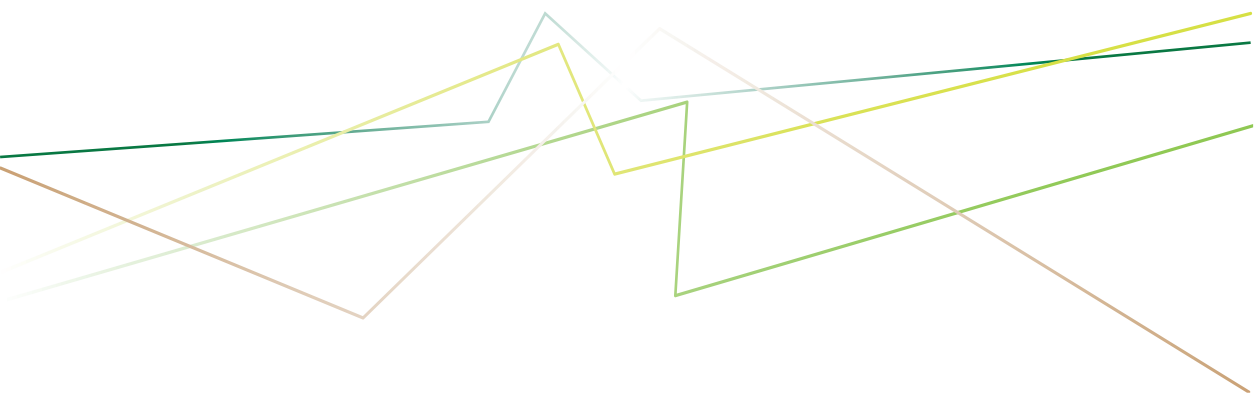
Cena żywca wołowego (bez cieląt) w I półroczu wyniosła 5,26 zł/kg i była o 17,1% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, a w II półroczu wzrosła do poziomu 5,72 zł/kg, tj. o 20,4% wyższego niż przed rokiem. Średnioroczna cena skupu żywca wołowego wyniosła 5,49 zł/kg i była wyższa o 18,1% w porównaniu z 2010 r.

Skup mleka w I półroczu 2011 r. wyniósł 70,9 mln litrów i był mniejszy niż przed rokiem o 2,1%, natomiast w II półroczu skupiono 73,3 mln litrów, tj. mniej odpowiednio o 3,3%. W I półroczu 2011 r. za 100 litrów mleka rolnicy otrzymywali w skupie średnio 125,15 zł (o 18,1% więcej niż przed rokiem), w II półroczu – 126,68 zł (więcej odpowiednio o 10,4%). Średnioroczna cena skupu 100 litrów mleka wyniosła 125,93 zł, tj. o 14,0% więcej niż przed rokiem.

Wykr. 21. Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2010 r.

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

 Tablice

1. Wartość produkcji rolniczej

Tabl. 1.1 Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010
	w mln zł		na 1 ha użytków rolnych w zł	
PRODUKCJA GLOBALNA				
OGÓŁEM	3571,3	3080,6	3750	3225
w tym gospodarstwa indywidualne	2499,9	2152,8	3681	3405
Produkcja roślinna	2544,3	1816,5	2672	1901
w tym gospodarstwa indywidualne	1744,4	1181,5	2568	1869
Produkcja zwierzęca	1027,0	1264,1	1078	1323
w tym gospodarstwa indywidualne	755,5	971,4	1112	1536
PRODUKCJA KOŃCOWA				
OGÓŁEM	2834,5	2425,6	2976	2539
w tym gospodarstwa indywidualne	1948,3	1668,7	2869	2639
Produkcja roślinna	1838,2	1187,7	1930	1243
w tym gospodarstwa indywidualne	1214,7	716,8	1788	1134
Produkcja zwierzęca	996,3	1237,8	1046	1296
w tym gospodarstwa indywidualne	733,6	951,9	1080	1506
PRODUKCJA TOWAROWA				
OGÓŁEM	2725,9	2350,1	2862	2460
w tym gospodarstwa indywidualne	1823,1	1575,4	2684	2492
Produkcja roślinna	1718,1	1180,1	1804	1235
w tym gospodarstwa indywidualne	1079,0	702,8	1589	1112
Produkcja zwierzęca	1007,8	1170,1	1058	1225
w tym gospodarstwa indywidualne	744,1	872,5	1095	1380

Tabl. 1.2 **Dynamika wartości globalnej oraz końcowej i towarowej produkcji rolniczej**
(ceny stałe)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008		2009		2010	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
	rok poprzedni = 100					
Wartość globalna	96,4	94,1	114,4	117,4	95,7	94,7
roślinna	94,1	89,3	127,0	135,4	85,3	80,6
zwierzęca	101,1	102,9	91,7	89,8	116,0	120,4
Produkcja końcowa	100,5	97,2	111,6	115,4	93,2	92,1
roślinna	99,4	91,7	126,8	140,2	77,2	70,0
zwierzęca	102,0	104,0	91,4	89,3	116,5	120,9
Produkcja towarowa	104,5	104,3	112,0	111,7	93,8	92,7
roślinna	101,3	98,0	128,1	132,5	82,5	78,0
zwierzęca	108,7	111,8	92,3	91,0	108,9	109,3

Tabl. 1.3 **Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010
	produkcja globalna		produkcja towarowa	
	w mln zł			
OGÓŁEM	3571,3	3080,6	2725,9	2350,1
Produkcja roślinna	2544,3	1816,5	1718,1	1180,1
w tym:				
Zboża	1265,6	795,8	930,8	562,2
w tym zboża podstawowe	1194,1	750,8	910,6	540,8
pszenica	587,0	432,0	445,3	340,4
żyto	180,2	79,0	193,8	60,3
jęczmień	222,5	107,8	173,1	81,0
owies	79,5	43,9	24,5	14,3
pszenżyto	124,9	88,1	74,0	44,9
Ziemniaki	226,4	150,3	136,5	98,3
Przemysłowe	482,2	395,2	420,5	372,3
buraki cukrowe	46,6	63,7	46,6	57,4
oleiste	434,9	329,1	373,1	314,2
pozostałe	0,7	2,4	0,8	0,7
Warzywa	114,5	94,9	85,1	68,5
Owoce	89,3	60,9	74,4	49,2
Siano łąkowe	68,2	70,3	1,2	1,4

Tabl. 1.3 **Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010
	produkcja globalna		produkcja towarowa	
	w mln zł			
Produkcja zwierzęca	1027,0	1264,1	1007,8	1170,1
w tym:				
Żywiec rzeźny ^a	726,0	899,9	709,6	878,1
w tym:				
bydło (bez cieląt)	53,6	55,0	52,2	53,1
cielęta	5,0	2,8	4,8	2,7
trzoda chlewna	272,4	370,3	262,0	355,2
drób	393,8	470,8	389,9	466,5
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-55,0	6,0	-	-
Mleko krowie	205,5	166,2	189,7	152,3
Jaja kurze	119,2	167,3	99,0	133,5
Wełna	0,1	0,1	0,1	0,1

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

2. Użytkowanie gruntów. Powierzchnia zasiewów

Tabl. 2.1 Użytkowanie gruntów ^a

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia ogólna	Użytki				
			razem	w dobrej			
				razem	pod zasiewami	grunty ugorowane	
W							
1.	OGÓŁEM	2009	2236835	952326	885541	697933	28366
2.		2010	1085053	955312	874356	662011	31768
3.		2011	966079	879351	810163	608745	30259
4.	w tym gospodarstwa indywidualne	2009	724366	679214	675209	506427	20530
5.		2010	680860	632221	605437	430768	25916
6.		2011	680855	632215	605431	430768	25916
W odsetkach							
7.	OGÓŁEM	2009	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
8.		2010	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
9.		2011	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
10.	w tym gospodarstwa indywidualne	2009	32,4	71,3	76,2	x	72,4
11.		2010	62,7	66,2	69,2	65,1	81,6
12.		2011	70,5	71,9	74,7	70,8	85,6
W odsetkach							
13.	OGÓŁEM	2009	100,0	42,6	39,6	31,2	1,3
14.		2010	100,0	88,0	80,6	61,0	2,9
15.		2011	100,0	91,0	83,9	63,0	3,1
16.	w tym gospodarstwa indywidualne	2009	100,0	93,8	93,2	69,9	2,8
17.		2010	100,0	92,9	88,9	63,3	3,8
18.		2011	100,0	92,9	88,9	63,3	3,8

^a Od 2007 r. wprowadzono pojęcie gruntów utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej. Dane dla gruntów ornych,

rolne						Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty	Lp.
kulturze					pozostałe			
uprawy trwałe		ogrody przydo- mowe	łąki trwałe	pastwiska trwałe				
razem	w tym sady							
hektarach								
x	15096	x	110659	33488	66785	822454	462055	1.
28127	24695	1282	117467	33702	80956	23872	105869	2.
27315	24435	1268	109486	33091	69188	24561	62166	3.
x	14069	x	90473	25711	22005	10419	34732	4.
26144	23329	1199	94713	26697	26784	15771	32869	5.
26138	23327	1199	94713	26697	26784	15771	32869	6.
(według grup użytkowników)								
x	100,0	x	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	7.
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	8.
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	9.
x	93,2	x	81,8	76,8	32,9	1,3	7,5	10.
92,9	94,5	93,5	80,6	79,2	33,1	66,1	31,0	11.
95,7	95,5	94,6	86,5	80,7	38,7	64,2	52,9	12.
(według rodzajów użytków)								
x	0,7	x	4,9	1,5	3,0	36,8	20,6	13.
2,6	2,3	0,1	10,8	3,1	7,5	2,2	9,7	14.
2,8	2,5	0,1	11,3	3,4	7,2	2,5	6,4	15.
x	1,9	x	12,6	3,6	3,0	1,4	4,8	16.
3,8	3,4	0,2	13,9	3,9	4,0	2,3	4,8	17.
3,8	3,4	0,2	13,9	3,9	3,9	2,3	4,8	18.

sadów, łąk i pastwisk nie są w pełni porównywalne do lat poprzednich.

Tabl. 2.2 Powierzchnia gruntów ugorowanych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010 ^a	2011		2009	2010 ^a	2011
	w ha			2010=100	w odsetkach użytków rolnych grup gospodarstw		
OGÓŁEM	28366	31768	30259	95,3	3,0	3,3	3,3
w tym gospodarstwa indywidualne	20530	25916	25916	100,0	2,3	4,1	4,1

^a Dane z Powszechnego Spisu Rolnego 2010 r.

Tabl. 2.3 Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika

Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	
	w ha			2010=100
OGÓŁEM				
OGÓŁEM	697933	662011	608745	92,0
Zboża	509195	425856	449963	105,7
zboża podstawowe	467349	394599	419878	106,4
pszenica	181528	166939	180989	108,4
żyto	95947	69484	68369	98,4
jęczmień	85290	60547	74562	123,1
owies	46920	39537	39860	100,8
pszenżyto	57663	58090	56098	96,6
mieszanki zbożowe	25574	14817	14434	97,4
gryka	8290	10263	9344	91,0
proso	5	486	934	192,2
pozostałe zbożowe	1210	924	300	32,5
kukurydza na ziarno	6767	4768	5073	106,4
Strączkowe na nasiona ^a	5102	12421	12192	98,2
jadalne	275	881	885	100,5
pastewne	4827	11540	11307	98,0
Ziemniaki ^b	24870	15402	13597	88,3
Przemysłowe ^c	114796	130967	83891	64,1
w tym:				
buraki cukrowe	9643	12103	11757	97,1
oleiste	105092	118816	72086	60,7
w tym rzepak i rzepik	102006	116520	69942	60,0

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Łącznie z działkami. ^c Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.

Tabl. 2.3 **Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika** (dok.)
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	
	w ha			2010=100
Ogółem (dok.)				
Pastewne	32324	42978	39522	92,0
w tym:				
okopowe	2026	300	262	87,3
kukurydza na paszę	11432	9234	10887	117,9
Pozostałe uprawy	11646	34387	9580	27,9
w tym warzywa gruntowe ^b	4335	2921	2823	96,7
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
OGÓŁEM	506427	430768	430768	100,0
Zboża	388860	300690	331704	110,3
zboża podstawowe	353408	274535	306023	111,5
pszenica	125414	97834	114359	116,9
żyto	75669	55232	55755	100,9
jęczmień	63873	40628	54011	132,9
owies	42596	34882	35760	102,5
pszenżyto	45857	45959	46138	100,4
mieszanki zbożowe	25213	14055	14057	100,0
gryka	6752	8310	8264	99,4
proso	–	475	530	111,6
pozostałe zbożowe	–	800	210	26,3
kukurydza na ziarno	3487	2516	2620	104,1
Strączkowe na nasiona ^a	4081	10290	10027	97,4
jadalne	104	792	530	66,9
pastewne	3977	9498	9497	100,0
Ziemniaki ^b	23235	12616	12520	99,2
Przemysłowe ^c	59558	69459	42328	60,9
w tym:				
buraki cukrowe	4235	6218	6217	100,0
oleiste	55262	63193	36063	57,1
w tym rzepak i rzepik	52858	61467	34337	55,9
Pastewne	21598	28390	26155	92,1
w tym:				
okopowe	1902	217	245	112,9
kukurydza na paszę	4894	3506	4243	121,0
Pozostałe uprawy	9095	9323	8034	86,2
w tym warzywa gruntowe ^b	4094	2510	2664	106,1

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Łącznie z działkami. ^c Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.

Tabl. 2.4 Struktura zasiewów według siedziby użytkownika
 Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	Różnica 2011–2010
	w odsetkach			
OGÓŁEM				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	x
Zboża	73,0	64,3	73,9	9,6
zboża podstawowe	67,0	59,6	69,0	9,4
pszenica	26,0	25,2	29,7	4,5
żyto	13,7	10,5	11,2	0,7
jęczmień	12,2	9,1	12,2	3,1
owies	6,7	6,0	6,5	0,5
pszenżyto	8,3	8,8	9,2	0,4
mieszanki zbożowe	3,7	2,2	2,4	0,2
gryka	1,2	1,6	1,5	-0,1
proso	0,0	0,1	0,2	0,1
pozostałe zbożowe	0,2	0,1	0,0	-0,1
kukurydza na ziarno	1,0	0,7	0,8	0,1
Strączkowe na nasiona ^a	0,7	1,9	2,0	0,1
jadalne	0,0	0,1	0,1	0,0
pastewne	0,7	1,7	1,9	0,2
Ziemniaki	3,6	2,3	2,2	-0,1
Przemysłowe ^b	16,4	19,8	13,8	-6,0
w tym:				
buraki cukrowe	1,4	1,8	1,9	0,1
oleiste	15,1	17,9	11,8	-6,1
w tym rzepak i rzepik	14,6	17,6	11,5	-6,1
Pastewne	4,6	6,5	6,5	0,0
w tym:				
okopowe	0,3	0,0	0,0	0,0
kukurydza na paszę	1,6	1,4	1,8	0,4
Pozostałe uprawy	1,7	5,2	1,6	-3,6
w tym warzywa gruntowe	0,6	0,4	0,5	0,1

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.

Tabl. 2.4 **Struktura zasiewów według siedziby użytkownika**

(dok.)

Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	Różnica 2011–2010
	w odsetkach			
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	x
Zboża	76,8	69,8	77,0	7,2
zboża podstawowe	69,8	63,7	71,0	7,3
pszenica	24,8	22,7	26,5	3,8
żyto	14,9	12,8	12,9	0,1
jęczmień	12,6	9,4	12,5	3,1
owies	8,4	8,1	8,3	0,2
pszenżyto	9,1	10,7	10,7	0,0
mieszanki zbożowe	5,0	3,3	3,3	0,0
gryka	1,3	1,9	1,9	0,0
proso	x	0,1	0,1	0,0
pozostałe zbożowe	x	0,2	0,0	-0,2
kukurydza na ziarno	0,7	0,6	0,6	0,0
Strączkowe na nasiona ^a	0,8	2,4	2,3	-0,1
jadalne	0,0	0,2	0,1	-0,1
pastewne	0,8	2,2	2,2	0,0
Ziemniaki	4,6	2,9	2,9	0,0
Przemysłowe ^b	11,8	16,1	9,8	-6,3
w tym:				
buraki cukrowe	0,8	1,4	1,4	0,0
oleiste	10,9	14,7	8,4	-6,3
w tym rzepak i rzepik	10,4	14,3	8,0	-6,3
Pastewne	4,3	6,6	6,1	-0,5
w tym:				
okopowe	0,4	0,1	0,1	0,0
kukurydza na paszę	1,0	0,8	1,0	0,2
Pozostałe uprawy	1,8	2,2	1,9	-0,3
w tym warzywa gruntowe	0,8	0,6	0,6	0,0

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.

3. Produkcja roślinna

Tabl. 3.1 Plony głównych ziemiopłodów

WYSZCZEGÓLNIENIE	200-	2010	2011	
	z 1 ha w dt			2010=100
OGÓŁEM				
Zboża	41,2	43,7	35,3	80,8
zboża podstawowe	42,2	44,9	35,8	79,7
pszenica	50,1	54,4	41,9	77,0
żyto	35,9	33,6	29,8	88,7
jęczmień	39,5	42,6	32,5	76,3
owies	32,2	33,8	27,2	80,5
pszenżyto	40,2	41,1	33,7	82,0
mieszanki zbożowe	31,7	32,8	28,1	85,7
gryka	10,8	12,5	10,7	85,6
proso	.	19,0	8,8	46,3
pozostałe zbożowe	28,4	25,0	21,3	85,2
kukurydza na ziarno	46,1	51,9	69,8	134,5
Strączkowe na nasiona ^a	19,8	17,1	16,7	97,7
jadalne	16,4	20,2	23,7	117,3
pastewne	20,0	16,9	16,2	95,9
Ziemniaki	227	232	254	109,5
Rzepak i rzepik	33,0	25,7	17,2	66,9
Buraki cukrowe	460	459	659	143,6
Kukurydza na zielonkę	422	396	439	110,9
Okopowe pastewne	412	357	446	124,9
Siano ^b :				
z trwałych użytków zielonych	38,0	34,9	38,1	109,2
z roślin motylkowych z trawami	38,0	34,1	38,8	113,8

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Tabl. 3.1 **Plony głównych ziemiopłodów**

(dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	200-	2010	2011	
	z 1 ha w dt			2010=100
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
Zboża	36,8	37,7	32,6	32,6
zboża podstawowe	37,6	38,7	33,1	85,5
pszenica	43,8	45,5	37,9	37,9
żyto	32,4	32,1	29,4	91,6
jęczmień	35,0	37,1	30,7	82,7
owies	32,1	33,0	27,4	83,0
pszenżyto	37,7	37,9	33,3	87,9
mieszanki zbożowe	31,9	32,7	28,0	85,6
gryka	11,2	12,5	11,5	92,0
proso	–	19,0	10,0	52,6
pozostałe zbożowe	–	25,0	25,4	101,6
kukurydza na ziarno	43,1	49,3	61,0	123,7
Strączkowe na nasiona ^a	21,6	18,6	17,2	92,5
jadalne	23,9	20,4	18,4	90,2
pastewne	21,5	18,5	17,1	92,4
Ziemniaki	223	221	245	110,9
Rzepak i rzepik	30,5	25,2	17,7	70,2
Buraki cukrowe	454	445	774	173,9
Kukurydza na zielonkę	440	400	500	125,0
Okopowe pastewne	396	373	476	127,6
Siano ^b :				
z trwałych użytków zielonych	41,5	37,8	42,5	112,4
z roślin motylkowych z trawami	41,7	39,3	45,3	115,3

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Tabl. 3.2 Zbiory głównych ziemiopłodów

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	
	w dt			2010=100
OGÓŁEM				
Zboża	20978596	18610310	15892991	85,4
zboża podstawowe	19731178	17717277	15017510	84,8
pszenica	9092303	9082095	7586727	83,5
żyto	3439865	2334868	2034166	87,1
jęczmień	3371991	2576606	2420145	93,9
owies	1509202	1337137	1083737	81,0
pszenżyto	2317817	2386571	1892735	79,3
mieszanki zbożowe	811704	485278	406297	83,7
gryka	89140	128061	100445	78,4
proso	–	9236	8224	89,0
pozostałe zbożowe	34331	23125	6399	27,7
kukurydza na ziarno	312243	247333	354116	143,2
Strączkowe na nasiona ^a	101190	212467	204111	96,1
jadalne	4498	17836	20993	117,7
pastewne	96692	194631	183118	94,1
Ziemniaki	5643393	3578886	3446925	96,3
Rzepak i rzepik	3363347	2999369	1205056	40,2
Buraki cukrowe	4432531	5556010	7747943	139,5
Kukurydza na zielonkę	4820340	3660733	4774627	130,4
Okopowe pastewne	835046	107170	116922	109,1
Siano ^b :				
z trwałych użytków zielonych	5480008	5280520	5430530	102,8
z roślin motylkowych z trawami	672149	1099569	1030723	93,7

^a Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Tabl. 3.2 Zbiory głównych ziemiopłodów

(dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	
	w dt			2010=100
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
Zboża	14303609	11347066	10801991	95,2
zboża podstawowe	13274042	10630801	10143136	95,4
pszenica	5490808	4455496	4328652	97,2
żyto	2451676	1772947	1639197	92,5
jęczmień	2237194	1508655	1657365	109,9
owies	1367332	1151106	979824	85,1
pszenżyto	1727032	1742597	1538098	88,3
mieszanki zbożowe	803655	459326	393365	85,6
gryka	75622	103875	95036	91,5
proso	–	9025	5300	58,7
pozostałe zbożowe	–	20000	5334	26,7
kukurydza na ziarno	150290	124039	159820	128,8
Strączkowe na nasiona ^a	88054	191847	172172	89,7
jadalne	2486	16134	9750	60,4
pastewne	85568	175713	162422	92,4
Ziemniaki	5179780	2788136	3062900	109,9
Rzepak i rzepik	1610864	1546498	607499	39,3
Buraki cukrowe	1922690	2767047	4811578	173,9
Kukurydza na zielonkę	2153360	1402400	2121500	151,3
Okopowe pastewne	753192	81005	116550	143,9
Siano ^b :				
z trwałych użytków zielonych	4824582	4590826	5162900	112,5
z roślin motylkowych z trawami	581353	935356	942509	100,8

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Tabl. 3.3 **Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji głównych ziemiopłodów**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011
	w %		
Zboża	68,2	61,0	68,0
zboża podstawowe	67,3	60,0	67,5
pszenica	60,4	49,1	57,1
żyto	71,3	75,9	80,6
jęczmień	66,3	58,6	68,5
owies	90,6	86,1	90,4
pszenżyto	74,5	73,0	81,3
mieszanki zbożowe	99,0	94,7	96,8
gryka	84,8	81,1	94,6
proso	x	97,7	64,4
pozostałe zbożowe	x	86,5	83,4
kukurydza na ziarno	48,1	50,2	45,1
Strączkowe na nasiona ^a	87,0	90,3	84,4
jadalne	55,3	90,5	46,4
pastewne	88,5	90,3	88,7
Ziemniaki	91,8	77,9	88,9
Rzepak i rzepik	47,9	51,6	50,4
Buraki cukrowe	43,4	49,8	62,1
Kukurydza na zielonkę	44,7	38,3	44,4
Okopowe pastewne	90,2	75,6	99,7
Siano ^b :			
z trwałych użytków zielonych	88,0	86,9	95,1
z roślin motylkowych z trawami	86,5	85,1	91,4

^a Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

Tabl. 3.4 **Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych oraz wapniowych w latach gospodarczych (w przeliczeniu na czysty składnik)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2009/2010=100
OGÓŁEM W tonach				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK)	115609	117475	109835	93,5
azotowe (N)	73685	68879	68333	99,2
fosforowe (P ₂ O ₅)	18832	21591	18570	86,0
potasowe (K ₂ O)	23092	27005	22932	84,9
Nawozy wapniowe (CaO)	59835	63002	51187	81,2
Na 1 ha użytków rolnych w kg				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK)	121,4	123,0	124,9	101,5
azotowe (N)	77,4	72,1	77,7	107,8
fosforowe (P ₂ O ₅)	19,8	22,6	21,1	93,4
potasowe (K ₂ O)	24,2	28,3	26,1	92,2
Nawozy wapniowe (CaO)	62,8	65,9	58,2	88,3
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE W tonach				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK)	77076	65405	72402	110,7
azotowe (N)	46070	39979	44164	110,5
fosforowe (P ₂ O ₅)	14888	12199	13505	110,7
potasowe (K ₂ O)	16118	13227	14733	111,4
Nawozy wapniowe (CaO)	32260	40334	29466	73,1
Na 1 ha użytków rolnych w kg				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK)	113,4	103,4	114,5	110,7
azotowe (N)	67,8	63,2	69,8	110,4
fosforowe (P ₂ O ₅)	21,9	19,3	21,4	110,9
potasowe (K ₂ O)	23,7	20,9	23,3	111,5
Nawozy wapniowe (CaO)	47,5	63,8	46,6	73,0

Tabl. 3.5 Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem				W tym gospodarstwa indywidualne			
	2009	2010	2011	2010=100	2009	2010	2011	2010=100
POWIERZCHNIA w hektarach								
OGÓŁEM	4335	2921	2823	96,7	4094	2510	2664	106,1
Kapusta	1005	579	532	91,8	984	518	520	100,4
Kalafiory	177	136	109	79,9	176	125	107	85,1
Cebula	404	173	288	166,5	302	138	223	162,0
Marchew jadalna	761	534	518	97,0	715	450	514	114,4
Buraki ćwikłowe	360	234	263	112,4	359	214	251	116,9
Ogórki	387	216	298	138,3	376	179	266	148,1
Pomidory	133	64	32	50,2	133	50	32	64,2
Pozostałe ^a	1109	984	783	79,5	1049	836	752	89,9
ZBIORY w tonach								
OGÓŁEM	110084	83721	87860	104,9	103164	76698	83017	108,2
Kapusta	41782	32630	31098	95,3	40868	30032	30400	101,2
Kalafiory	3083	2213	1957	88,4	3065	2130	1920	90,1
Cebula	9018	3967	7635	192,5	5293	3173	5185	163,4
Marchew jadalna	22739	18805	19131	101,7	21354	16190	19030	117,5
Buraki ćwikłowe	11230	8769	9741	111,1	11211	8149	9527	116,9
Ogórki	4352	3382	5938	175,6	4200	3318	4914	148,1
Pomidory	1330	1026	643	62,6	1329	1001	643	64,2
Pozostałe ^a	16549	12929	11718	90,6	15845	12704	11398	89,7
PLONY z 1 ha w dt								
Kapusta	416	563	585	103,9	415	580	585	100,9
Kalafiory	175	162	179	110,5	175	170	180	105,9
Cebula	223	230	266	115,7	175	230	232	100,9
Marchew jadalna	299	352	369	104,8	298	360	370	102,8
Buraki ćwikłowe	312	374	370	98,9	312	380	380	100,0
Ogórki	112	157	199	126,8	112	185	185	100,0
Pomidory	100	160	200	125,0	100	200	200	100,0
Pozostałe ^a	149	131	150	114,5	151	152	152	100,0

^a Selery, pory, pietruszka, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi i inne.

Tabl. 3.6 Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew

WYSZCZE- GÓLNIENIE	Ogółem				W tym gospodarstwa indywidualne			
	2009	2010	2011	2010=100	2009	2010	2011	2010=100
POWIERZCHNIA w hektarach								
OGÓŁEM	11729	19806	20430	103,2	10790	18758	19388	103,4
Jabłonie	2443	7424	8124	109,4	2137	6970	7576	108,7
Grusze	485	266	293	110,2	418	248	274	110,5
Śliwy	267	317	346	109,1	246	295	325	110,2
Wiśnie	304	442	494	111,7	287	410	471	114,8
Czereśnie	306	866	890	102,8	279	859	864	100,6
Pozostałe ^a	7924	10490	10283	98,0	7423	9976	9879	99,0
ZBIORY w tonach								
OGÓŁEM	21054	18094	15935	88,1	17533	16474	13069	79,3
Jabłonie	14868	15972	13679	85,6	11756	14453	10985	76,0
Grusze	2193	542	500	92,3	2130	526	438	83,2
Śliwy	1102	379	453	119,5	936	359	390	108,5
Wiśnie	1064	434	512	117,8	946	381	480	126,2
Czereśnie	1511	684	698	102,1	1449	671	683	101,8
Pozostałe ^a	316	84	93	111,6	316	84	93	111,6
PLONY z 1 ha w dt								
Jabłonie	60,9	21,5	16,8	78,1	55,0	20,7	14,5	70,0
Grusze	45,2	20,3	17,0	83,7	51,0	21,3	16,0	75,1
Śliwy	41,2	11,9	13,1	110,1	38,0	12,2	12,0	98,4
Wiśnie	35,0	9,8	10,4	106,1	33,0	9,3	10,2	109,7
Czereśnie	49,4	7,9	7,8	98,7	52,0	7,8	7,9	101,3
Pozostałe ^a	0,4	0,1	0,1	100,0	0,4	0,1	0,1	100,0

^a Brzoskwinie, morele i orzechy włoskie.

Tabl. 3.7 Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

WYSZCZE- GÓLNIENIE	Ogółem				W tym gospodarstwa indywidualne			
	2009	2010	2011	2010=100	2009	2010	2011	2010=100
POWIERZCHNIA w hektarach								
OGÓŁEM	6081	6490	6614	101,9	6006	6180	6523	105,6
Truskawki	2305	1252	1306	104,4	2285	1195	1283	107,4
Maliny ^a	253	1755	1652	94,1	253	1651	1651	100,0
Porzeczki	2798	2174	2609	120,0	2798	2073	2602	125,5
Agrest	53	189	174	92,3	53	174	174	100,0
Pozostałe	672	1120	873	77,9	617	1087	813	74,9
ZBIORY w tonach								
OGÓŁEM	22743	14121	13142	93,1	22461	13822	12955	93,7
Truskawki	10951	4057	3376	83,2	10904	4026	3259	80,9
Maliny ^a	453	2147	2292	106,8	453	2147	2292	106,8
Porzeczki	7995	5187	5558	107,2	7995	5187	5558	107,2
Agrest	345	830	410	49,4	345	830	410	49,4
Pozostałe	2998	1901	1506	79,2	2764	1632	1436	88,0
PLONY z 1 ha w dt								
Truskawki	47,5	32,4	25,8	79,6	47,7	33,7	25,4	75,4
Maliny ^a	18,0	12,2	13,9	113,9	18,0	13,0	13,9	106,9
Porzeczki	28,6	23,9	21,3	89,1	28,6	25,0	21,4	85,6
Agrest	65,0	43,9	23,5	53,5	65,0	47,6	23,5	49,4
Pozostałe	44,6	17,0	17,3	101,8	44,8	15,0	17,7	118,0

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową.

4. Produkcja zwierzęca

Tabl. 4.1 **Pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu**^a

Stan w czerwcu – bydło, owce i drób ogółem

Stan w lipcu – trzoda chlewna

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2010=100
OGÓŁEM				
W sztukach				
Bydło	96079	95604	96138	100,6
w tym krowy	39222	37643	40005	106,3
Trzoda chlewna	373221	365363	375985	102,9
w tym lochy	37835	38827	36594	94,2
Owce	5735	6045	8421	139,3
Drób ogółem	5835347	5867298	8328401	141,9
Na 100 ha użytków rolnych w sztukach				
Bydło	10,1	10,0	10,9	109,0
w tym krowy	4,1	3,9	4,5	115,4
Trzoda chlewna	39,2	38,2	42,8	112,0
w tym lochy	4,0	4,1	4,2	102,4
Owce	0,6	0,6	1,0	166,7
Drób ogółem	612,7	614,2	919,6	149,7
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
w sztukach				
Bydło	68360	72873	72453	99,4
w tym krowy	27763	28579	30150	105,5
Trzoda chlewna	213979	204452	208587	102,0
w tym lochy	15765	17114	16342	95,5
Owce	4601	5060	6793	134,2
Drób ogółem	4683951	4619383	7003811	151,6
W % ogółem				
Bydło	71,1	76,2	75,4	99,0
w tym krowy	70,8	75,9	75,4	99,3
Trzoda chlewna	57,3	56,0	55,5	99,1
w tym lochy	41,7	44,1	44,7	101,4
Owce	80,2	83,7	80,7	96,4
Drób ogółem	80,3	78,7	84,1	106,9
Na 100 ha użytków rolnych w sztukach				
Bydło	10,1	11,5	11,5	100,0
w tym krowy	4,1	4,5	4,8	106,7
Trzoda chlewna	31,5	32,3	33,0	102,2
w tym lochy	2,3	2,7	2,6	96,3
Owce	0,7	0,8	1,1	137,5
Drób ogółem	689,6	730,7	1069,6	146,4

^a W wieku powyżej 2 tygodni.

Tabl. 4.2 **Pogłowie bydła według grup wiekowo-użytkowych**
Stan w końcu półrocza

LATA PÓŁROCZA	Ogółem	Cielęta w wieku poniżej 1 roku	Młode bydło w wieku 1–2 lat	Bydło w wieku 2 lata i więcej		
				razem	w tym krowy	
OGÓŁEM W sztukach						
2009	I	96079	26860	22133	47086	39222
	II	91200	25749	20831	44620	38724
2010	I	95604	26442	23033	46129	37643
	II	91243	25008	22377	43858	37935
2011	I	96138	28937	20698	46503	40005
	II	97984	26580	22031	49373	42509
2010 = 100	I	100,6	109,4	89,9	100,8	106,3
	II	107,4	106,3	98,5	112,6	112,1
W odsetkach						
2009	I	100,0	28,0	23,0	49,0	40,8
	II	100,0	28,2	22,9	48,9	42,5
2010	I	100,0	27,7	24,1	48,2	39,4
	II	100,0	27,4	24,5	48,1	41,6
2011	I	100,0	30,1	21,5	48,4	41,6
	II	100,0	27,1	22,5	50,4	43,4
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE W sztukach						
2009	I	68360	18460	16242	33658	27763
	II	65075	18520	14646	31909	27537
2010	I	72873	19515	17582	35776	28579
	II	68738	18213	17309	33216	28472
2011	I	72453	21272	15618	35563	30150
	II	74427	19371	16605	38451	32590
2010 = 100	I	99,4	109,0	88,8	99,4	105,5
	II	108,3	106,4	95,9	115,8	114,5
W odsetkach						
2009	I	100,0	27,0	23,8	49,2	40,6
	II	100,0	28,5	22,5	49,0	42,3
2010	I	100,0	26,8	24,1	49,1	39,2
	II	100,0	26,5	25,2	48,3	41,4
2011	I	100,0	29,4	21,5	49,1	41,6
	II	100,0	26,0	22,3	51,7	43,8

Tabl. 4.3 **Pogłowie trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych**
Stan w końcu miesiąca

LATA MIESIĄCE	Ogółem	Prosięta o wadze do 20 kg	Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej				
				na ubój	na chów			
					razem	w tym lochy		
						razem	w tym prośnie	
OGÓŁEM W sztukach								
2009	marzec	341329	102648	94334	105136	39211	38333	24297
	lipiec	373221	111599	101030	121801	38791	37835	25019
	listopad	349251	113307	82768	115630	37546	36634	24576
2010	marzec	357559	105578	93242	119783	38956	37951	26023
	lipiec	365363	112079	94444	118952	39888	38827	25280
	listopad	346860	106528	88086	114505	37741	36709	23914
2011	marzec	347759	101037	86631	122725	37366	36506	25066
	lipiec	375985	114261	93494	130621	37609	36594	24730
	listopad	357154	102930	71933	144494	37797	36904	23718
2010= = 100	marzec	97,3	95,7	92,9	102,5	95,9	96,2	96,3
	lipiec	102,9	101,9	99,0	109,8	94,3	94,2	97,8
	listopad	103,0	96,6	81,7	126,2	100,1	100,5	99,2
W odsetkach								
2009	marzec	100,0	30,1	27,6	30,8	11,5	11,2	7,1
	lipiec	100,0	29,9	27,1	32,6	10,4	10,1	6,7
	listopad	100,0	32,4	23,7	33,1	10,8	10,5	7,0
2010	marzec	100,0	29,5	26,1	33,5	10,9	10,6	7,3
	lipiec	100,0	30,7	25,8	32,6	10,9	10,6	6,9
	listopad	100,0	30,7	25,4	33,0	10,9	10,6	6,9
2011	marzec	100,0	29,1	24,9	35,3	10,7	10,5	7,2
	lipiec	100,0	30,4	24,9	34,7	10,0	9,7	6,6
	listopad	100,0	28,8	20,1	40,5	10,6	10,3	6,6
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE W sztukach								
2009	marzec	186641	48659	60853	60996	16133	15393	10109
	lipiec	213979	57374	70215	69820	16570	15765	9989
	listopad	192182	60298	53841	61674	16369	15594	9779
2010	marzec	203276	51433	60176	73575	18092	17234	10831
	lipiec	204452	57475	60569	68394	18014	17114	10015
	listopad	188180	50978	55695	64936	16571	15678	8914

Tabl. 4.3 **Pogłowie trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych** (dok.)
Stan w końcu miesiąca

LATA MIESIĄCE	Ogółem	Prosięta o wadze do 20 kg	Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej				
				na ubój	na chów			
					razem	w tym lochy		
						razem	w tym prośne	
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE								
W sztukach (dok.)								
2011	marzec	190928	46392	53959	74384	16193	15479	10464
	lipiec	208587	55521	57599	78257	17210	16342	10345
	listopad	196577	48214	39149	93169	16045	15296	9265
2010=	marzec	93,9	90,2	89,7	101,1	89,5	89,8	96,6
= 100	lipiec	102,0	96,6	95,1	114,4	95,5	95,5	103,3
	listopad	104,5	94,6	70,3	143,5	96,8	97,6	103,9
W odsetkach								
2009	marzec	100,0	26,1	32,6	32,7	8,6	8,2	5,4
	lipiec	100,0	26,8	32,8	32,6	7,8	7,4	4,7
	listopad	100,0	31,4	28,0	32,1	8,5	8,1	5,1
2010	marzec	100,0	25,3	29,6	32,6	8,9	8,5	5,3
	lipiec	100,0	28,1	29,6	33,5	8,8	8,4	4,9
	listopad	100,0	27,1	29,6	34,5	8,8	8,3	4,7
2011	marzec	100,0	24,3	28,3	38,9	8,5	8,1	5,5
	lipiec	100,0	26,6	27,6	37,5	8,3	7,8	5,0
	listopad	100,0	24,5	19,9	47,4	8,2	7,8	4,7

Tabl. 4.4 **Drób^a**
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010 ^b	2011	
			ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
Kury w tys. szt.	5593,6	10031,6	8086,8	6762,2
w tym nioski	1456,1	1926,5	1794,6	1411,9
Gęsi w tys. szt.	25,0	43,3	49,2	49,2
Indyki w tys. szt.	59,0	180,7	87,5	87,5
Kaczki ^c w tys. szt.	157,8	134,5	104,8	104,8
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	587,4	1050,1	916,9	1069,6
w tym nioski	152,9	201,7	204,1	223,3

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010 r. ^c Łącznie z drobiem pozostałym.

Tabl. 4.5 **Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Żywiec rzeźny ogółem ^a w wadze żywej w tys. ton	210,2	194,7	220,5
w tym:			
wołowcy (bez cielęcego)	17,2	13,0	12,1
cielęcy	0,7	0,6	0,3
wieprzowy	73,5	67,6	80,8
drobiowy	118,6	113,2	127,0
Żywiec rzeźny ogółem ^b w przeliczeniu na mięso w tys. ton	160,7	148,9	168,9
na 1 ha użytków rolnych w kg	166,4	156,4	180,2
Mleko krowie w mln litrach	198,8	186,0	174,3
na 1 ha użytków rolnych w litrach	206	195	186
przeciętny roczny udój od 1 krowy w litrach	4630	4616	4575

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki. *b* Wołowcy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński, drobiowy, kozi, króliczy i dziczyzna – w wadze poubojowej ciepłej (wbc); łącznie z tłuszczami i podrobami.

Tabl. 4.6 **Produkcja pasz dodatkowych oraz powierzchnia nawozów zielonych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010		2011	
	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne	ogółem	w tym gospodarstwa indywidualne
PRODUKCJA PASZ DODATKOWYCH w decytonach				
Wysłodki buraczane	2778006	1383524	3177858	1709675
Liście okopowych ogółem	2810158	1407826	3212935	1744640
buraków cukrowych	2778006	1383524	3177858	1709675
okopowych pastewnych	32152	24302	35077	34965
Plewy motylkowych	12442	8316	15242	9826
Słoma strączkowych	233558	210856	219742	194906
Poplony i wsiewki na paszę	19257	15720	50	50
POWIERZCHNIA NAWOZÓW ZIELONYCH w hektarach				
Nawozy zielone w plonie głównym	2267	1217	1471	1217
strączkowe na przeoranie	188	188	332	188
motylkowe drobnonasienne, trawy i inne pastewne na przeoranie	1800	891	948	891
łubin gorzki na przeoranie	279	138	191	138

5. Skup ważniejszych produktów rolnych i ich ceny

Tabl. 5.1 Skup ważniejszych produktów rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009=100
OGÓŁEM				
Zboża ogółem w tonach	1243861	1032167	973091	94,3
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	1224471	1018825	937290	92,0
pszenica	563138	632846	601530	95,1
żyto	364096	141753	111107	78,4
jęczmień	143184	117639	117125	99,6
owies z mieszankami zbożowymi	28111	24692	23953	97,0
pszenżyto	125942	101895	83575	82,0
zboża podstawowe siewne	2344	852	1299	152,5
Ziemniaki ogółem w tonach	94661	115287	104568	90,7
Buraki cukrowe w tonach	443253	498723	730193	146,4
Rzepak i rzepik w tonach	291034	287249	86087	30,0
Warzywa ogółem w tonach	11203	8636	11070	128,2
Owoce ogółem w tonach	19550	9388	10264	109,3
Żywiec rzeźny ^a w tonach	179209	200683	212100	105,7
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	9743	10005	8204	82,0
cielęta	209	175	176	100,6
trzoda chlewna	58823	70734	73441	103,8
drób ogółem	110394	119744	130265	108,8
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach	128400	144345	152744	105,8
Mleko krowie w tys. litrów	157731	148164	144130	97,3

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).

Tabl. 5.1 Skup ważniejszych produktów rolnych

(cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009=100
I półrocze				
Zboża ogółem w tonach	379911	305704	177518	58,1
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	375516	302473	174234	57,6
pszenica	222048	176425	126898	71,9
żyto	76243	55961	17665	31,6
jęczmień	35682	24646	10598	43,0
owies z mieszankami zbożowymi	5613	9833	2853	29,0
pszenżyto	35930	35608	16220	45,6
zboża podstawowe siewne	567	265	401	151,3
Ziemniaki ogółem w tonach	16068	17965	14427	80,3
Buraki cukrowe w tonach	.	.	56878	x
Rzepak i rzepik w tonach	12138	53818	2597	4,8
Warzywa ogółem w tonach	2650	3284	3265	99,4
Owoce ogółem w tonach	4685	1804	3217	178,3
Żywiec rzeźny ^a w tonach	88349	97538	110001	112,8
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	4398	3828	4251	111,1
cielęta	93	87	87	100,0
trzoda chlewna	30153	35648	40766	114,4
drób ogółem	53690	57963	64894	112,0
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach	63465	70439	79434	112,8
Mleko krowie w tys. litrów	80331	72383	70859	97,9

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).

Tabl. 5.1 Skup ważniejszych produktów rolnych (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009=100
II półrocze				
Zboża ogółem w tonach	863950	726463	795573	109,5
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	848955	716352	763056	106,5
pszenica	341090	456421	474632	104,0
żyto	287853	85792	93442	108,9
jęczmień	107502	92993	106527	114,6
owies z mieszankami zbożowymi	22498	14859	21100	142,0
pszenżyto	90012	66287	67355	101,6
zboża podstawowe siewne	1777	587	898	153,0
Ziemniaki ogółem w tonach	78593	97322	90141	92,6
Buraki cukrowe w tonach	443253	498723	673315	135,0
Rzepak i rzepik w tonach	278896	233431	83490	35,8
Warzywa ogółem w tonach	8553	5352	7805	145,8
Owoce ogółem w tonach	14865	7584	7047	92,9
Żywiec rzeźny ^a w tonach	90860	103145	102099	99,0
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	5345	6177	3953	64,0
cielęta	116	88	89	101,1
trzoda chlewna	28670	35086	32675	93,1
drób ogółem	56704	61781	65371	105,8
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach	64935	73906	73310	99,2
Mleko krowie w tys. litrów	77400	75781	73271	96,7

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej.

Tabl. 5.1 Skup ważniejszych produktów rolnych (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2009=100
Z LICZBY OGÓŁEM – GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
Zboża ogółem w tonach	763749	512479	546204	106,6
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	756129	502977	532934	106,0
pszenica	294464	301132	325467	108,1
żyto	301940	49664	74451	149,9
jęczmień	56593	61498	70875	115,2
owies z mieszankami zbożowymi	23095	20331	18507	91,0
pszenżyto	80037	70352	43634	62,0
zboża podstawowe siewne	913	560	211	37,7
Ziemniaki ogółem w tonach	71442	49617	60453	121,8
Buraki cukrowe w tonach	192269	273233	436557	159,8
Rzepak i rzepik w tonach	107916	141744	33285	23,5
Warzywa ogółem w tonach	6998	4098	9434	230,2
Owoce ogółem w tonach	17041	9017	10102	112,0
Żywiec rzeźny ^a w tonach	141719	156245	166278	106,4
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	6615	7237	5527	76,4
cielęta	15	14	8	57,1
trzoda chlewna	36491	43142	47207	109,4
drób ogółem	98563	105830	113524	107,3
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach	100947	111539	119102	106,8
Mleko krowie w tys. litrów	99108	95216	90291	94,8

^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej cieplej (wbc).

Tabl. 5.2 **Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2010=100
W tysiącach złotych				
OGÓŁEM	1903225	2008705	2188064	108,9
Produkty roślinne	990215	1039007	1083916	104,3
w tym:				
zboża	520450	551262	736724	133,6
w tym zboża podstawowe z mieszkankami zbożowymi	512423	542267	711957	131,3
ziemniaki	22643	28462	29415	103,3
Produkty zwierzęce	913010	969698	1104148	113,9
w tym:				
żywiec rzeźny ^a	700055	720207	861526	119,6
w tym:				
bydło (bez cieląt)	42700	46504	45006	96,8
trzoda chlewna	274969	276822	327565	118,3
drób	380553	395174	487312	123,3
mleko krowie	139204	163653	181501	110,9
Na 1 ha użytków rolnych w zł				
OGÓŁEM	1999	2103	2488	118,3
Produkty roślinne	1040	1088	1233	113,3
w tym:				
zboża	547	577	838	145,2
w tym zboża podstawowe z mieszkankami zbożowymi	538	568	810	142,6
ziemniaki	24	30	33	110,0
Produkty zwierzęce	959	1015	1256	123,7
w tym:				
żywiec rzeźny ^a	735	754	980	130,0
w tym:				
bydło (bez cieląt)	45	49	51	104,1
trzoda chlewna	289	290	373	128,6
drób	400	414	554	133,8
mleko krowie	146	171	206	120,5

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób - w wadze żywej.

Tabl. 5.3 Przekiętne ceny skupu wężniejszych produktůw rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	
	w zł			2010=100
OGÓŁEM				
Zboża ogółem za 1 dt	41,84	53,41	75,71	141,8
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	41,75	53,16	75,79	142,6
pszenica	49,25	58,39	79,11	135,5
żyto	33,72	43,35	70,10	161,7
jęczmień	40,57	46,99	70,92	150,9
owies z mieszankami zbożowymi	27,19	34,11	62,12	182,1
pszenżyto	36,06	46,05	70,21	152,5
zboża podstawowe siewne	50,13	82,35	122,20	148,4
Ziemniaki ogółem za 1 dt	23,92	24,69	28,13	113,9
Żywiec rzeźny – za 1 kg (w wadze żywej)				
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	4,38	4,65	5,49	118,1
trzoda chlewna	4,67	3,91	4,46	114,1
drób ogółem	3,45	3,30	3,74	113,3
Mleko krowie za 100 litrów	88,25	110,45	125,93	114,0
I półrocze				
Zboża ogółem za 1 dt	47,80	42,41	86,31	203,5
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	47,72	42,31	86,22	203,8
pszenica	52,84	47,58	90,38	190,0
żyto	37,96	33,29	76,82	230,8
jęczmień	43,21	39,02	71,83	184,1
owies z mieszankami zbożowymi	36,81	24,95	58,95	236,3
pszenżyto	43,02	37,43	78,08	208,6
zboża podstawowe siewne	59,41	48,54	130,03	267,9
Ziemniaki ogółem za 1 dt	43,03	46,70	71,46	153,0
Żywiec rzeźny – za 1 kg (w wadze żywej)				
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	4,28	4,49	5,26	117,1
trzoda chlewna	4,74	3,64	4,32	118,7
drób ogółem	3,44	3,20	3,64	113,8
Mleko krowie za 100 litrów	85,67	106,01	125,15	118,1

Tabl. 5.3 **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	
	w zł			2010=100
II półrocze				
Zboża ogółem za 1 dt	39,22	58,04	73,35	126,4
w tym:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe	39,11	57,74	73,41	127,1
pszenica	46,91	62,56	76,10	121,6
żyto	32,60	49,92	68,83	137,9
jęczmień	39,70	49,11	70,83	144,2
owies z mieszankami zbożowymi	24,78	40,17	62,55	155,7
pszenżyto	33,28	50,68	68,32	134,8
zboża podstawowe siewne	47,17	97,62	118,70	121,6
Ziemniaki ogółem za 1 dt	20,01	20,63	21,20	102,8
Żywiec rzeźny – za 1 kg (w wadze żywej)				
w tym:				
bydło rzeźne (bez cieląt)	4,47	4,75	5,72	120,4
trzoda chlewna	4,61	4,20	4,63	110,2
drób ogółem	3,45	3,39	3,84	113,3
Mleko krowie za 100 litrów	90,94	114,70	126,68	110,4

Tabl. 5.4 **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy**

LATA MIESIĄCE	Ziarno zbóż ^a (bez siewnego)			Żywiec rzeźny		Mleko krowie w zł za 1 hl
	razem	w tym		bydło (bez cieląt)	trzoda chlewna	
		pszenica	żyto			
w zł za 1 dt			w zł za 1 kg			
2009 I	44,59	48,64	38,32	4,25	4,39	85,92
II	50,86	55,50	38,61	4,07	4,45	81,94
III	51,45	56,12	38,84	4,29	4,81	88,19
IV	48,97	54,77	36,52	4,26	4,88	83,98
V	49,27	55,21	38,69	4,23	4,92	84,09
VI	51,97	59,41	40,80	4,58	5,11	84,18
VII	41,21	48,82	35,43	5,01	5,23	83,65
VIII	39,26	45,49	31,46	4,60	5,02	83,59
IX	41,01	48,28	26,27	4,63	4,81	86,76

^a Podstawowych konsumpcyjnych i paszowych.

Tabl. 5.4 Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy (cd.)

LATA MIESIĄCE	Ziarno zbóż ^a (bez siewnego)			Żywiec rzeźny		Mleko krowie w zł za 1 hl	
	razem	w tym		bydło (bez cieląt)	trzoda chlewna		
		pszenica	żyto				
w zł za 1 dt				w zł za 1 kg			
2009	X	41,51	47,08	27,79	4,52	4,46	89,79
	XI	40,77	46,82	30,61	4,23	4,37	98,50
	XII	41,69	46,59	30,14	4,69	4,22	101,27
	I–VI	47,72	52,84	37,96	4,28	4,74	85,67
	VII–XII	39,11	46,91	32,60	4,47	4,61	90,94
	I–XII	41,75	49,25	33,72	4,38	4,67	88,25
2010	I	42,41	47,92	32,44	4,29	4,12	103,97
	II	42,51	47,84	33,54	4,55	3,82	103,29
	III	41,14	45,81	32,78	4,49	3,95	111,59
	IV	39,61	45,21	34,97	4,51	3,85	104,42
	V	42,22	47,01	36,38	4,28	3,93	103,12
	VI	45,99	50,92	36,18	4,45	4,80	106,53
	VII	45,50	55,69	38,53	4,27	4,49	105,10
	VIII	55,37	61,18	46,37	4,60	4,53	107,95
	IX	58,22	60,92	51,12	4,66	4,32	112,73
	X	60,68	63,87	50,55	4,47	4,06	116,02
	XI	62,91	66,07	53,48	4,31	3,98	119,89
	XII	69,52	71,58	65,92	4,58	4,14	121,54
	I–VI	42,31	47,58	33,28	4,49	3,64	106,01
	VII–XII	57,74	62,56	49,92	4,75	4,20	114,70
	I–XII	53,16	58,39	43,35	4,65	3,91	110,45
2011	I	80,70	83,67	72,65	5,05	4,00	120,37
	II	86,17	91,18	78,75	5,03	4,12	124,31
	III	81,58	84,61	78,26	5,22	4,36	130,52
	IV	88,72	90,79	76,89	5,21	4,54	125,46
	V	91,93	97,47	78,54	5,19	4,50	124,67
	VI	90,21	95,01	80,72	5,31	4,53	125,90
	VII	77,26	83,23	79,45	5,23	4,61	122,76
	VIII	69,76	72,81	64,79	5,59	4,74	122,74
	IX	75,62	77,20	72,60	5,70	4,96	125,25

^a Podstawowych konsumpcyjnych i paszowych.

Tabl. 5.4 **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy** (dok.)

LATA MIESIĄCE		Ziarno zbóż ^a (bez siewnego)			Żywiec rzeźny		Mleko krowie w zł za 1 hl
		razem	w tym		bydło (bez cieląt)	trzoda chlewna	
			pszenica	żyto			
		w zł za 1 dt			w zł za 1 kg		
2011	X	74,60	76,54	71,99	5,58	5,06	126,21
	XI	72,10	73,47	73,16	5,95	5,14	132,69
	XII	74,49	76,78	71,52	6,00	5,49	132,20
	I–VI	86,22	90,38	76,82	5,26	4,32	125,15
	VII–XII	73,41	76,10	68,83	5,72	4,63	126,68
	I–XII	75,79	79,11	70,10	5,49	4,46	125,93
2010 = 100							
2011	I	190,3	174,6	224,0	117,7	97,1	115,8
	II	202,7	190,6	234,8	110,5	107,9	120,4
	III	198,3	184,7	238,7	116,3	110,4	117,0
	IV	224,0	200,8	219,9	115,5	117,9	120,1
	V	217,7	207,3	215,9	121,3	114,5	120,9
	VI	196,2	186,6	223,1	119,3	94,4	118,2
	VII	169,8	149,5	206,2	122,5	102,7	116,8
	VIII	126,0	119,0	139,7	121,5	104,6	113,7
	IX	129,9	126,7	142,0	122,3	114,8	111,1
	X	122,9	119,8	142,4	124,8	124,6	108,8
	XI	114,6	111,2	136,8	138,1	129,1	110,7
	XII	107,1	107,3	108,5	131,0	132,6	108,8
	I–VI	203,8	190,0	230,8	117,1	118,7	118,1
	VII–XII	127,1	121,6	137,9	120,4	110,2	110,4
	I–XII	142,6	135,5	161,7	118,1	114,1	114,0

^a Podstawowych konsumpcyjnych i paszowych.

U w a g a : Ceny miesięczne – wg meldunków; roczne i półroczne – wg sprawozdań.

Tabl. 5.5 Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach ^a

LATA MIESIĄCE	Ziemniopłody – za 1 dt			Zwierzęta gospodarskie – prosię na chów – za 1 szt.	Żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	
	ziarno zbóż		ziemniaki			
	pszenicy	żyta				
	w zł					
2009	I	71,67	57,80	87,46	107,00	3,78
	II	71,00	59,60	92,61	.	3,40
	III	73,13	56,60	90,92	122,50	2,80
	IV	75,00	56,40	94,73	122,50	2,90
	V	73,13	54,40	96,84	106,67	2,90
	VI	69,22	58,00	101,55	120,00	2,90
	VII	68,67	58,80	92,38	128,00	3,28
	VIII	68,57	53,33	77,76	115,00	.
	IX	64,63	47,17	75,80	110,00	.
	X	61,50	43,83	73,73	115,00	3,20
	XI	61,11	43,60	73,59	107,50	3,18
	XII	62,25	49,60	77,38	128,00	3,13
	I–VI	72,19	57,13	94,02	115,73	3,11
	VII–XII	64,46	49,39	78,44	117,25	3,20
	I–XII	68,32	53,26	86,23	116,56	3,15
2010	I	60,43	50,00	80,26	.	3,15
	II	60,00	50,40	89,36	126,00	3,18
	III	59,00	44,80	91,27	128,00	3,00
	IV	57,43	45,00	94,31	126,00	3,18
	V	56,63	45,60	92,53	110,00	3,13
	VI	58,57	44,40	92,52	128,00	3,05
	VII	56,88	43,50	144,17	128,00	3,13
	VIII	62,50	48,00	125,28	126,00	3,05
	IX	76,88	55,83	123,58	126,00	3,05
	X	76,67	53,00	113,46	126,00	3,05
	XI	73,82	54,00	114,62	126,00	3,00
	XII	79,22	57,00	118,14	128,00	2,90

^a Patrz uwagi metodyczne pkt 32, str. 16.

Tabl. 5.5 **Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach^a** (cd.)

LATA MIESIĄCE		Ziemniopłody – za 1 dt			Zwierzęta gospodarskie – prosię na chów – za 1 szt.	Żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg
		ziarno zbóż		ziemniaki		
		pszenicy	żyta			
		w zł				
2010	I–VI	58,68	46,70	91,04	123,60	3,12
	VII–XII	71,00	51,89	123,21	126,67	3,03
	I–XII	64,84	49,29	107,13	125,27	3,07
2011	I	84,38	57,00	120,77	.	3,33
	II	85,78	62,60	137,21	.	3,18
	III	83,57	58,60	149,85	.	.
	IV	87,13	62,00	165,97	.	.
	V	82,14	.	171,06	.	.
	VI	83,57	71,00	174,47	.	.
	VII	82,57	.	128,48	.	.
	VIII	77,00	67,50	96,41	.	.
	IX	90,83	75,00	79,82	.	.
	X	95,00	74,00	72,61	.	.
	XI	91,67	82,00	75,50	.	.
	XII	89,29	80,00	74,64	.	.
2011	I–VI	84,43	62,24	153,22	.	3,26
	VII–XII	87,73	75,70	87,91	.	.
	I–XII	86,08	68,97	120,57	.	3,26
2010 = 100						
2011	I	139,6	114,0	150,5	x	105,7
	II	143,0	124,2	153,5	x	100,0
	III	141,6	130,8	164,2	x	x
	IV	151,7	137,8	176,0	x	x
	V	145,0	x	184,9	x	x
	VI	142,7	159,9	188,6	x	x
	VII	145,2	x	89,1	x	x
	VIII	123,2	140,6	77,0	x	x
	IX	118,1	134,3	64,6	x	x

^a Patrz uwagi metodyczne pkt 32, str.16.

Tabl. 5.5 Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach ^a (dok.)

LATA MIESIĄCE		Ziemniopłody – za 1 dt			Zwierzęta gospodarskie – prosię na chów – za 1 szt.	Żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg
		ziarno zbóż		ziemniaki		
		pszenicy	żyta			
		w zł				
2010 = 100 (dok.)						
2011	X	123,9	139,6	64,0	x	x
	XI	124,2	151,9	65,9	x	x
	XII	112,7	140,4	63,2	x	x
	I–VI	143,9	133,3	168,3	x	104,5
	VII–XII	123,6	145,9	71,3	x	x
	I–XII	132,8	139,9	112,5	x	106,2

^a Patrz uwagi metodyczne pkt 32, str.16.

Tabl. 5.6 Relacje cen wybranych produktów rolnych

MIESIĄCE		Relacje ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do cen				Relacje cen targowisko- wych do cen skupu	
		1 kg żyta		1 kg ziem- niaków na targo- wiskach	1 l mleka krowiego w skupie	pszenicy	żywca wieprzowego
		na targowi- skach	w skupie				
2009	I	7,6	11,6	5,0	5,1	1,5	0,9
	II	7,4	11,4	4,8	5,4	1,3	0,8
	III	8,4	12,3	5,3	5,5	1,3	0,6
	IV	8,7	13,2	5,1	5,8	1,4	0,6
	V	9,1	12,6	5,1	5,9	1,3	0,6
	VI	8,8	12,5	5,0	6,1	1,2	0,6
	VII	8,9	14,9	5,7	6,2	1,4	0,6
	VIII	9,5	16,2	6,4	6,0	1,5	.
	IX	10,2	18,5	6,3	5,5	1,4	.
	X	10,1	15,9	6,0	5,0	1,3	0,7
	XI	9,9	14,1	5,9	4,5	1,3	0,7
	XII	8,4	14,1	5,5	4,2	1,3	0,7
2010	I	8,2	12,9	5,2	4,0	1,3	0,8
	II	7,6	11,2	4,3	3,7	1,3	0,8

Tabl. 5.6 Relacje cen wybranych produktów rolnych

(dok.)

MIESIĄCE	Relacje ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do cen				Relacje cen targowiskowych do cen skupu		
	1 kg żyta		1 kg ziemniaków na targowiskach	1 l mleka krowiego w skupie	pszenicy	żywca wieprzowego	
	na targowiskach	w skupie					
2010	III	8,8	12,0	4,3	3,5	1,3	0,8
	IV	8,6	11,0	4,1	3,7	1,3	0,8
	V	8,5	10,9	4,2	3,8	1,2	0,8
	VI	10,9	13,3	4,8	4,5	1,2	0,6
	VII	10,2	11,5	3,1	4,3	1,0	0,7
	VIII	9,4	9,8	3,6	4,2	1,0	0,7
	IX	7,7	8,5	3,5	3,8	1,3	0,7
	X	7,7	8,0	3,6	3,5	1,2	0,8
	XI	7,4	7,5	3,5	3,3	1,1	0,8
	XII	7,3	6,3	3,5	3,4	1,1	0,7
2011	I	7,0	5,5	3,3	3,3	1,0	0,8
	II	6,5	5,2	3,0	3,3	0,9	0,8
	III	7,4	5,6	2,9	3,3	1,0	.
	IV	7,3	5,9	2,7	3,6	1,0	.
	V	.	5,7	2,6	3,6	0,8	.
	VI	6,4	5,6	2,6	3,6	0,9	.
	VII	.	5,8	3,6	3,7	1,0	.
	VIII	7,0	7,3	4,9	3,9	1,1	.
	IX	6,6	6,8	6,2	4,0	1,2	.
	X	6,8	7,0	6,9	4,0	1,2	.
	XI	6,3	7,0	6,8	3,9	1,3	.
	XII	6,9	7,6	7,3	4,2	1,2	.

Tabl. 5.7 **Melioracje użytków rolnych**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011
Użytki rolne zmeliorowane:			
w tysiącach hektarów	405,0	405,0	405,2
grunty orne	267,7	267,7	267,8
w tym:			
zdrenowane	240,9	241,0	241,2
nawadniane	2,8	2,8	2,8
łąki i pastwiska	137,3	137,4	137,4
w tym:			
zdrenowane	35,7	35,7	35,7
nawadniane	38,6	38,6	38,6
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	42,5	42,4	46,1

Tabl. 5.8 **Ciągniki rolnicze**
Stan w czerwcu

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym w gospodarstwach indywidualnych
W sztukach	2009	37855	37347
	2010 ^a	31703	29581
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2009	25,2	18,2
	2010 ^a	30,1	21,4

^a Dane z Powszechnego Spisu Rolnego, dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

Tabl. 5.9 **Przeciętne ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Grunty orne			
		ogółem	dobrze (pszenno-buraczane)	średnio (żytnio-ziemniaczane)	słabe (piaszczyste)
Za 1 ha w zł	2009	11992	13656	12686	10008
	2010	13295	15161	14034	11108
	2011	15704	17581	16029	13222
W przeliczeniu na żyto ^a w dt	2009	225,2	256,4	238,2	187,9
	2010	269,7	307,6	284,7	225,4
	2011	227,6	254,9	232,4	191,7

^a Według średnich rocznych cen na targowiskach.

Tabl. 5.10 **Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII
Średnie miesięczne temperatury na wysokości 2 m w stopniach Celsjusza													
2010	-6,5	-2,0	1,1	5,6	9,6	15,4	20,0	16,7	11,2	5,1	4,0	-4,7	6,3
2011	-0,5	-1,0	1,3	9,0	13,5	16,3	15,9	16,2	16,2	9,5	4,4	3,8	8,7
wielolecie (1994-2000)	-0,8	1,4	3,0	8,4	13,1	16,2	17,8	18,1	13,3	9,5	2,9	-0,8	8,5
Minimalne miesięczne temperatury na wysokości 5 cm przy gruncie w stopniach Celsjusza													
2010	-9,2	-5,3	-4,8	-1,4	2,9	4,1	8,6	10,8	6,0	-0,6	0,9	-6,6	0,5
2011	-4,1	-7,0	-7,0	-2,0	0,9	3,9	7,4	9,0	6,1	1,7	-2,3	-0,8	0,5
wielolecie (1994-2000)	-4,9	-2,8	-2,5	0,3	3,2	6,6	9,0	8,3	5,7	3,4	-1,9	-4,2	1,7
Miesięczne sumy opadów atmosferycznych w milimetrach													
2010	44,2	28,5	46,8	14,4	89,6	8,8	94,5	206,7	55,1	33,8	114,4	54,5	791,3
2011	39,1	47,0	25,5	14,4	48,7	49,4	196,0	82,7	51,8	37,0	1,9	87,0	680,5
wielolecie (1994-2000)	42,9	46,6	60,3	38,2	52,8	61,6	76,0	56,5	58,4	44,1	43,3	54,0	634,7

Źródło: dane Stacji Doświadczalnej w Barzkowicach.

6. Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2010 r.

Tabl. 6.1 Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo		
	w liczbach bezwzględnych	Polska=100	miejsce w kraju
Produkcja globalna ^a (ceny stałe) w mln zł	3080,6	4,1	10
Produkcja końcowa ^a (ceny stałe) w mln zł	2425,6	4,0	10
Produkcja towarowa ^a (ceny stałe) w mln zł	2350,1	4,3	10
Powierzchnia użytków rolnych według siedziby użytkownika w tys. ha	966,0	5,4	9
Powierzchnia zasiewów w tys. ha	608,7	5,8	8
w tym:			
zboża ogółem	450,0	5,8	8
w tym:			
pszenica	181,0	8,0	5
żyto	68,4	6,3	6
ziemniaki	13,6	3,3	12
rzepak i rzepik	69,9	8,4	5
buraki cukrowe	11,8	5,8	7
Plony z 1 ha w dt:			
zboża ogółem	35,3	102,9	6
w tym:			
pszenica	41,9	101,5	7
żyto	29,8	124,2	3
ziemniaki	254	110,4	4
rzepak i rzepik	17,2	76,8	16
buraki cukrowe	659	114,8	2
Zbiory w tys. ton:			
zboża ogółem	1589,3	5,9	9
w tym:			
pszenica	758,7	8,1	6
żyto	203,4	7,8	5
ziemniaki	344,7	3,7	12
rzepak i rzepik	120,5	6,5	7
buraki cukrowe	774,8	6,6	6

^a Dotyczy roku 2010.

Tabl. 6.1 **Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2011 r.** (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo		
	w liczbach bezwzględnych	Polska=100	miejsce w kraju
Zwierzęta gospodarskie w tys. sztuk:			
bydło (stan w czerwcu)	96,1	1,7	15
w tym krowy	40,0	1,5	15
trzoda chlewna (stan w końcu lipca)	376,0	2,8	10
w tym lochy	36,6	3,1	10
na 100 ha użytków rolnych w sztukach:			
bydło (stan w czerwcu)	10,9	29,2	15
trzoda chlewna (stan w końcu lipca)	42,8	48,9	12
Produkcja ^a:			
żywca rzeźnego ^b w przeliczeniu na mięso (w wbc) w tys. ton	168,9	4,3	9
mleka krowiego w mln litrów	174,3	1,5	14
Produkcja ^a na 1 ha użytków rolnych:			
żywca rzeźnego ^b w przeliczeniu na mięso (w wbc) w kg	180,2	71,6	13
mleka krowiego w litrach	186,0	24,3	15
Skup:			
zbóż ogółem w tys. ton	973,1	10,1	3
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (w wbc) w tys. ton	152,7	4,7	8
mleka krowiego w mln litrów	144,1	1,6	13
Skup na 1 ha użytków rolnych:			
zbóż ogółem w kg	1107	182,7	3
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (w wbc) w kg	174	82,1	10
mleka krowiego w litrach	164	28,0	14
Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych (NPK) na 1 ha użytków rolnych w kg	124,9	98,8	7
Zużycie wapna nawozowego na 1 ha użytków rolnych w kg	58,2	158,2	3

^a Dotyczy roku 2010. ^b Łącznie z tłuszczami i podrobami; wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński, drobiowy, kozi, króliczy i dziczyzna.